

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2005-2008

SISÄLLYSLUETTELO

1. Kehittämisen linjauksia	2
2. Tavoitteet	4
2.1. Peruskoulutus	4
2.1.1. Opiskelijavalinta	4
2.1.2. Perustutkintojen kehittäminen	5
2.1.3. Virtuaaliyliopiston kehittäminen	8
2.2. Jatkokoulutus ja kuvataiteellinen tutkimus	10
2.3. Aikuiskoulutus	11
2.4. Kansainvälinen toiminta	12
2.5. Yhteiskunnallinen palvelutehtävä	13
2.6. Kirjasto	16
3. Arviointitoiminta	18
4. Voimavarat	19
4.1. Hanke-esitykset (liitteet A-D)	19
4.2. Tilat ja varustaminen	20
4.3. Liiketaloudellinen maksullinen toiminta	21
4.4. Yhteisrahoitteinen toiminta	21
5. Tulostavoitteiden toteutumaportti	22

LIITTEET

A	Varustaminen	24
B	Opiskeluprosessien kehittäminen	25
C	Jatkokoulutuksen ja taiteellisen tutkimuksen kehittäminen	31
D	Kuvataideakatemia luovassa tietoyhteiskunnassa – virtuaaliyliopiston kehittämishanke 2005-2006	34

1. Kehittämisen linjauksia

Kuvataideakatemia yhteiskunnallisena vaikuttajana

Kuvataideakatemia on maan ainoa kuvataiteen yliopisto. Se on tietoisesti humanistinen yliopisto, jossa ylläpidetään keskeisiä tiedon ja taidon perusarvoja kuten avoimuutta, kriittisyyttä, moniäänisyyttä ja suvaitsevaisuutta. Yliopistossa suoritetaan kaikkia kuvataiteen tutkintoja kandidaatiksi, maisteriksi ja tohtoriksi. Kuvataideakatemia on saavuttanut korkeakouluna ja yliopistona kaikki keskeiset tulostavoitteensa ja sen korkeatasoisesta opetuksesta ja tutkimuksesta on osoituksena taiteellisen toiminnan huippuyksikkönimitykset ja vahva kansainvälinen asema kuvataiteellisen tutkimuksen edelläkävijänä.

Kuvataideakatemia tekee yhteistyötä useiden keskeisten kansallisten ja kansainvälisten kuvataiteen instituutioiden ja kulttuurielämän vaikuttajien kanssa. Olemme tietoisesti osa ja osallisena yhteiskuntaa, toimien yhteiskunnan rakenteissa omaehtoisesti ja omakohtaisesti. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat museot, näyttelyvaihtokeskukset, pohjoismaiset ja eurooppalaiset yhteistyöyliopistot. Yhteistyötä on pääkaupunkiseudun ulkopuolella mm. Kotkassa ja Kuopiossa. Kuvataideakatemia on mukana ensimmäisessä eurooppalaisen kuvataiteellisen tutkimuksen verkoston luomisessa.

Kussakin tilassa, opetustilassa, galleriassa, ympäröivässä kaupunkitilassa on omat esioletuksensa, oma historiansa, omat odotuksensa ja mahdollisuutensa. Opetuksen tehtävä on näiden merkityksen tuottamisen prosessiin vaikuttavien elementtien tarkka analysoiminen ja artikulointi - ja lopulta myös näissä tiloissa ja tilanteissa tapahtuvan kommunikaation paikallistaminen. Tosiasiallinen toimintaympäristönsä analysointi, siihen osallistuminen ja sen jatkuva muokkaaminen on kuvataiteelle ominainen tapa olla läsnä yhteiskunnassa. Kyse on kuvataiteen kentän yhteiskunnallisesta palvelutehtävästä. Kuvataide on läsnä arkisessa vuorovaikutuksessa, vuoropuhelussa siitä, mitä tarkoittaa elää ja olla tässä ja nyt.

Opetuksen ja tutkimuksen uudistaminen

Yliopiston keskeisimpänä tavoitteena on opetuksen ja tutkimuksen uudistaminen. Tähän antaa sekä mahdollisuuden että luo samalla painetta kuvataiteen kentän kokema murros välinekeskeisestä tekemisestä sisältövetoiseen toimintaan. Pää tavoitteet linkittyvät sisällöltään tiiviisti laajempaan vastavalmistuneeseen suomalaisen yliopistorakenteen kehittämissuunnitelmaan. Uudistustyössä hyödynnetään arvioinnin tuloksia ja virtuaaliopetuksen mahdollisuuksia sekä kuvataiteilijoiden asemaa koskevia tutkimuksia. Yliopisto korostaa ennen kaikkea henkilökohtaista ohjausta, aktiivista osallistumista kuvataiteen kentän toimintaan ja kansainvälistä yhteistyötä. Olennaista on rakentavan kriittinen ja aktiivinen asenne.

Konkreettisesti uudistaminen nivoutuu yliopiston uuden rakennuksen haltuunottoon. Kahdenkymmenen vuoden hajasijoituksen jälkeen yliopisto toimii saman katon alla. Kyse on tapahtumasta, jolla on vahvoja vaikutuksia niin yliopiston organisointiin kuin sisällön tuottamiseen. Muutos on elintärkeä mahdollisuus kuvataiteen opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi. Olennaista uuteen rakennukseen asettumisessa on koko henkilöstön välinen yhteistyö. Yhteistyö tarjoaa uusia mahdollisuuksia toimintojen järjestämiselle ja yliopiston toiminnan tehostamiselle. Uusi rakennus antaa Kuvataideakatemialle hedelmällisen mahdollisuuden täysipainoisesti osallistua suomalaisen kuvataiteen kentän keskusteluihin.

Henkilöstö

Kuvataideakatemian korkeatasoinen ja laadukas toiminta syntyy huolellisesti rekrytoitujen opettajien ja opiskelijoiden yhteistyön tuloksena. Opettajakunta koostuu Suomen kuvataiteilijoiden parhaimmistosta. Tukipalvelut on järjestetty opetuksen ja tutkimuksen ehdoilla ja niitä hoitaa asiantunteva ja substanssia ymmärtävä henkilöstö. Mielekkäät toimenkuvat, tehtäväkierto, joustavat sijaisjärjestelyt mahdollistavat joustavat rakenteet ja tehokkaan työskentelyn. Työilmapiiriin ja henkilöstökoulutukseen on panostettu ja panostetaan edelleen voimakkaasti. Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä ja suurin osa opettajista on halukkaita hoitamaan virkaa useamman kauden. Henkilöstöstrategia uudistetaan syksyllä 2004 kokonaisstrategian yhteydessä.

Resurssit

Kuvataideakatemian rahoitusosuutta kasvatetaan ulkopuolisella rahoituksella. Perustettavan tukisäätiön kautta tullaan kattamaan opiskelijoiden työskentely-, materiaali- ja ulkomaan-apurahat. Kansainvälissä hankkeissa hyödynnetään EU-rahoitusta, pohjoismaisissa hankkeissa Pohjoismaisen Ministerineuvoston apurahoja. Uusiin tiloihin ja näyttelytoimintaan etsitään sponsoreita.

Sijaitseminen yhdessä kiinteistössä mahdollistaa toimintojen rationalisoinnin kuten esimerkiksi yhteishankinnat. Kallit erillishankkeet, uuden palkkausjärjestelmän henkilöstökoulutus sekä laatuhanke toteutetaan yhteistyössä muiden taideyliopistojen kanssa. Säästöt kohdennetaan perusopetukseen ja tutkimukseen. Perustutkimusten ja opiskeluprosessien kehittäminen sekä jatkokoulutuksen perusedellytysten turvaaminen edellyttävät opetusministeriön tukea. Liitteenä hanke-esitykset.

Laadunvarmistus

Kuvataideakatemia on mukana taideyliopistojen yhteisessä laatuhankeessa 2004-2006. Hankkeen taustalla on taideyliopistojen tukitoimintojen selvitysmiehen raportti (2002), jossa esitettiin taideyliopistoille yhteistä projektia niiden laadunvarmistuksen kehittämiseksi.

Hankkeen kokonaistavoitteiksi on asetettu

- ymmärrys laatutyön ja taideyliopistojen tulosten välisestä yhteydestä koko yhteisössä
- systemaattisten mallien löytäminen laadun arviointiin ja työkalujen haltuunottoon
- ydinprosessien ja tukipalvelujen välisen vuorovaikutuksen ja laadun parantaminen

Taideyliopistot ovat laadunvarmistusjärjestelmiensä kehittämisessä eri vaiheissa. Projektin tulee huomioida kunkin taideyliopiston yksilölliset lähtökohdat ja kehittämistarpeet hankkeesta saatavan hyödyn optimoimiseksi.

Vuonna 2004 laadittavan kokonaisstrategian osa-alueet:

- * perusopetus
- * tutkimus
- * aikuiskoulutus
- * henkilöstöstrategia
- * kansainvälisyysstrategia
- * arviointistrategia
- * työsuojelun toimintaohjelma ja ympäristöohjelma

2. Tavoitteet

2.1. Peruskoulutus

2.1.1. Opiskelijavalinta

Kuvataideakatemia opiskelijavalintojen kehittämisstrategian lähtökohta on akatemian rooli maamme ainoana kuvataiteen ylintä opetusta antavana yliopistona, joka kouluttaa kuvataiteen kandidaatteja, maistereita ja tohtoreita. Valintojen kehittämisstrategiassa on otettu huomioon Korkeakoulujen arviointineuvoston tekemä yliopistojen opiskelijavalintojen arviointi vuonna 2002, johon akatemia osallistui.

Valintojen tavoitteena on – ja on ollut jo yli 150-vuotisen historian ajan – löytää kuvataiteellisesti lahjakkaita, koulutettavissa olevia ja alaan motivoituneita opiskelijoita. Koulutuksen laadun takaaminen lähtee onnistuneista opiskelijavalinnoista. Kuvallisen hahmottamiskyvyn vaatimusta painotetaan, sillä sen laatu on takeena ammatissa menestymiseen. Tämän vaatimuksen täyttämiseksi voidaan tinkiä aiempaa koulutusta koskevista vaatimuksista.

Akatemian tutkintorakenne on kaksiosainen. Hakijat tavoittelevat perustutkintopaikkaa, joka kandidaatin tutkinnon jälkeen johtaa maisterin tutkintoon, tai vain maisterikoulutuspaikkaa, johon voidaan tutkintoasetuksen mukaan ottaa hakija, jolla Kuvataideakatemia katsoo olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet. Hakuperusteena on alempi korkeakoulututkinto tai sitä vastaava tutkinto. Perus- ja erillismaisterihaku järjestetään eri hakuina.

Kun akatemian tavoitteena on kuvataiteellisesti lahjakkaiden opiskelijoiden löytäminen ja kouluttaminen, ylioppilastutkintoa tai muuta akatemiassa annettavan opetuksen suhteen toisarvoista hakijan ominaisuutta ei voida suosia. Kaikki hakijat ovat tasavertaisessa asemassa koulutustaustansa suhteen, mitään siihen liittyviä erilliskiintiötä tai pisteytystä ei käytetä. Tässä akatemia yhtyy yliopistojen valintojen kehittämisraportin tehneen selvitysmiehen ehdotuksiin, jonka mukaan asia tulisi päättää alan ja valintayksikön tarpeista lähtien. Kuvataiteen opetuksen ja kentän luonteen mukaisesti vaatimus siitä, että hyväksyttävistä opiskelijoista 50 % olisi tuoreita ylioppilaita, on epäpätevä.

Perusvalinnan hakijamäärä on viime vuosina pysynyt korkeana ja hakijoista vain vajaa 5% saa opiskelupaikan. Yhtä aloituspaikkaa kohden on keskimäärin 22 hakijaa. Hakijat ovat vuosi vuodelta osaavampia. Useimmilla hakijoilla on takanaan ainakin toisen asteen taidekoulutusta. Opintojen keskimääräinen aloitusikä on taidealoille tyypillisesti varsin korkea, 24 vuotta. Hakijoiden joukossa on runsaasti ulkomaalaisia ja muunkielisiä, vuonna 2003 lähes 10% kuvataiteen kandidaatin tutkintoa suorittamaan hakeneista. Erillismaisterihaussa ulkomaisten hakijoiden osuus oli jo yli 20% ja tohtorikoulutushaussa yli 25 %. Hakuun liittyviä ulkomaalaisikiintiöitä ei olla suunnittelemassa.

Valintojen organisointi

Akatemia säilyttää monivaiheisen valintamenettelyn. Vaikka prosessi on pitkä, se on osoittautunut toistaiseksi parhaaksi malliksi motivoituneiden ja lahjakkaiden opiskelijoiden saamiseksi. Näytetöiden lukumäärää on viime vuosina pienennetty ja valintakurssin aikaa lyhennetty.

Valintayhteistyötä tehdään muiden kuvataiteen oppilaitosten kanssa aikataulujen koordinoinnin suhteen, mutta yhteisvalintoihin siirtymistä ei suunnitella.

Kuvataideakatemia valinnoista vastaa kaksi elintä: valintatoimikunta ja arvostelulautakunta. Toimintamalli on vakiintunut ja selkeä. Valintatoimikunnan ja arvostelulautakunnan kokoonpanot vaihtuvat vuosittain ja niissä voi olla mukana myös akatemian ulkopuolista työelämän asiantuntemusta. Akatemian opettajakunta muodostuu kuvataiteen huippuosaaajista ja valintaan osallistuu vuorollaan koko vakainainen professori- ja opettajakunta. Tavoitteena on, että taiteellinen edustavuus kattaa kaikki nykykuvataiteen alueet, tämä on myös heterogeenisen hakija-aineksen etu.

Kuvataiteen tekemisen välinevalikoima on nykyisin hyvin laaja. Alkuperäisten näytetöiden vaatimus säilytetään, ehdotukset valintojen keventämisestä mm. videoiden tai netin kautta tehtävällä haulla asettavat hakijat eriarvoiseen asemaan välineen suhteen. Kuvataiteen näyttelyihin voidaan osallistujat valita diojen tai muutoin esitetyn materiaalin pohjalta, mutta monivuotiseen, yhteiskunnan varoilla tapahtuvaan yliopistokoulutukseen otettavat on valittava huolella, ilmaisumuodon erityisyyttä kunnioittaen.

Valintoihin liittyvä tiedottaminen ja ohjaus

Valinnoista tiedotetaan valtakunnallisissa ja akatemian omissa valintaoppaissa. Lisäksi Kuvataideakatemia osallistuu pääkaupunkiseudun korkeakoulujen yhteisille UNIEXPO-messuille. Kun valinnoissa korostetaan kuvataiteellista lahjakkuutta, tulisi hakijoille käydä myös koulutuksen yliopistomaisuus selville. Tiedottamista tässä suhteessa terävöitetään. Myös hakijapalautteen antamista kehitetään.

2.1.2. Perustutkintojen kehittäminen

Opetussuunnitelmien uudistaminen Bolognan julistuksen mukaiseksi jatkuu toimintavuotena 2005. Uusien tilojen haltuunoton ensimmäiseksi vuodeksi opetussuunnitelmat laaditaan vain ajalle 2004-2005. Tänä aikana toteutetaan koko opetuksen läpikäyvä ydinainesanalyysi ja sen tuottaman tiedon pohjalta siirrytään asteittain opintoviikoista ECTS-pisteytysjärjestelmään. Bolognan prosessin toteuttamista ohjaa akatemian opetus- ja tutkimusneuvosto, jossa on edustus professori- ja lehtorikunnasta, hallinnosta sekä opiskelijoista.

Vuoden 2005 keväällä laaditaan uudet kaksivuotiset opetussuunnitelmat 2005-2007. Nämä opetussuunnitelmat perustetaan edelliskaudella tehtyyn ydinainesanalyysiin sekä siihen kokemukseen, jonka uusi tila ja sen myötä eri osastojen integroitumista tukeva opetus antaa. Suunnittelussa hyödynnetään vuoden 2004-2005 aikana saatua palautetta, jota pyritään hankkimaan laajasti eri osapuolilta.

Bolognan prosessin mukainen kaksioportainen tutkintorakenne on olemassaolevaa todellisuutta Kuvataideakatemiassa. Kandidaatin tutkintoon liittyen akatemia määrittelee ydinainesanalyysin aikana entistä tarkemmin tutkinnon tavoitteet ja ryhtyy suunnittelemaan kandidaatin opin-
näytteen toteuttamista. Tähän liittyy myös profiloituminen suhteessa taidealan ammattikorkeakoulututkintoihin. Maisterin tutkinnon kehittämisessä keskitytään erityisesti tutkinnon sisältöjen ja opinnäytteen kehittämiseen, loppu-työohjauksen tehostamiseen sekä opinnäytteiden julkisten tarkastustilaisuuksien toteuttamiseen.

Opiskeluprosessien ja tutkintorakenteen kehittämisen painopisteinä ovat myös opinto-ohjauksen tehostaminen, kirjoittamisen opetuksen kehittäminen, vieraskielisen opetuksen lisääminen sekä työelämävalmiuksien parantaminen. Jälkimmäiseen liittyy opetuksen sisältöjen ja työelämän tarpeiden välinen selvityshanke.

Kandidaatin tutkinnon ja siihen liittyvän opinnäytteen kehittäminen

Kuvataiteen maisterin tutkintoon on tähänkin asti kuulunut välivaiheena kandidaatin tutkinto. Vuoden 2005 hankkeisiin sisältyy kandidaatin tutkintoon liittyvän opinnäytteen toteuttaminen. Vaikka opinnäytteen muoto on vielä keskustelun alla, on käynyt selväksi, että siihen tulee liittymään maisterin tutkinnon lopputyön kaltaisia elementtejä: opiskelijan on toteutettava joko näyttely tai muu taiteellinen työ, joka vaatii myös materiaalisia resursseja. Opinnäytteen tekoon tarvitaan ohjausta ja työ on myös tarkastettava. Kandidaatin tutkinnon opinnäyte ja sen kehittäminen kuuluvat toimintakauden painopisteisiin.

Maisterin tutkinnon kehittäminen

Maisterin tutkinnon kehittämisen suuntaviivoiksi ajalle 2005-2008 on tehty suunnittelutyötä useilla eri tasoilla. Kehittämisen linjoiksi on muotoutunut kahden suuntautumisvaihtoehdon malli, joista toisessa opinnäyte painottuu vahvemmin käytäntöön, jolloin opinnäytteeksi vaaditaan kaksi toisiaan kommentoivaa näyttelyä. Teoriapainotteisemmassa suuntautumisvaihtoehdossa opinnäytteeseen sisältyy 1-2 näyttelyä sekä laajempi kirjallinen osuus. Kirjoittamisen opetuksen kehitystyö liittyy kiinteästi teoriapainotteisempaan maisterin tutkintoon. Kaksiosainen lopputyö tuli pakolliseksi syksyllä 2003 maisteriopintonsa aloittaneille opiskelijoille. Kun opinnäytteen vaatimukset kasvavat ja kirjallinen osuus tulee osittain pakolliseksi, tarvitaan lisää resursseja erityisesti kirjallisen työn ohjaukseen.

Opinnäytteiden julkiset tarkastustilaisuudet aloitettiin syksyllä 2003 osana tutkinnon kehittämistä. Tilaisuuksiin liittyy pedagogisia tavoitteita, joten ne tulevat myös sisältymään osaksi maisteriopintoja.

Maisteriopintojen kehittämisen tärkeinä osatekijöinä ovat ns. maistereiden tuutoriopettajat, jotka organisoivat ja kehittävät syventäviä taiteellisia opintoja kunkin suuntautumisvaihtoehdon sisällä. Näiden tuutoriopettajien tehtäviin kuuluu myös maisterivaiheen HOPS:ien laadinta yhdessä opiskelijan kanssa.

Kirjoittamisen opetus

Kirjoittamisen opetus niveltyy osaksi laajempaa tutkintorakenteiden ja opiskeluprosessien kehitystyötä. Akatemian kirjoittamisen opetuksen strategian mukaisesti päämääränä on kirjoittamisen integroiminen mahdollisimman suuressa määrin muuhun koulutukseen ensimmäisestä opiskeluvuodesta alkaen. Opintojen edetessä opetusta laajennetaan kirjoittamisen eri lajeihin. Opiskelijan kirjoittamista pyritään siten tukemaan kaikilla tasoilla ja eri vaiheissa. Kirjoittamisen monipuolisella opettamisella ja muun teoriaopetuksen tuella on tarkoitus vahvistaa opiskelijan kykyä kirjallisesti käsitellä oman taiteenalanensa problematiikkaa.

Vieraskielisen opetuksen lisääminen

Ulkomaalaisten opiskelijoiden kiinnostus hakeutua Kuvataideakatemian perusopintoihin näyttää vuodesta toiseen lisääntyvän. Esimerkiksi erillismaisterihaussa v. 2003 hakijoista 22% oli ulkomaalaisia. Opintonsa aloittaneista erillismaistereista 33% oli ulkomaalaisia. Tämä luo paineita englanninkielisen perusopetuksen lisäämiseen. Pakolliset opinnot onkin voitava tarjota myös englannin kielellä.

Pakollisten kieliopintojen ohella pyritään opiskelijoita kannustamaan myös vapaaehtoisiin kieliopintoihin ja ulkomaalaisille tarjotaan mahdollisuuksia suomen kielen opintoihin. Kieliopetuksen suhteen tehdään yhteistyötä myös muiden taidekorkeakoulujen kanssa.

Kehitteillä on myös ajatus rekrytoida ulkomaalaisten maisteriksi valmistuneiden opiskelijoiden joukosta assistenttityyppistä työvoimaa osastojen käyttöön. Tämä takaisi jatkuvan ulkomaisen asiantuntijuuden säilymisen akatemian käytössä ja parantaisi ulkomaisten opiskelijoiden palvelua akatemiassa.

Opiskelijoiden työelämävalmiuksien lisääminen

Kuvataideakatemiaan opetukseen sisältyy perinteisesti vahva ammatillisten valmiuksien opiskelun perinne. Vaikka vapaa taiteilijuus on useimpien opiskelijoiden tavoitteena, valtaosa saa kuitenkin elantonsa itsenäisen taiteilijan työn ohessa jossakin muussa, parhaimmillaan taidetta sivuavassa työssä. Työelämävalmiuksien kehittäminen ja sen tarpeiden tunnistaminen onkin yksi akatemian suurista tulevaisuudenhaasteista. Tilastokeskuksen sijoittumispalvelun antama tieto alan heikosta työllisyystilanteesta esim. vuodelta 2003 vaatii toimenpiteitä. Toimintakauden tavoitteisiin sisältyykin entistä systemaattisempi työelämävalmiuksiin liittyvä opetustarjonta. Myös taiteen tuottamisen opetus lisääntyy ja itsenäiseen yrittäjyyteen valmentavaa opetusta kehitetään entistä ajankohtaisemmaksi.

Työelämävalmiuksien opetuksen kehittämiseksi on suunniteltu vuodelle 2005-2006 selvityshanke, jonka avulla akatemiasta valmistuneilta saataisiin tietoa koulutuksen sisältöjen työelämävastaavuuksista ja mahdollisista uusista tarpeista. Tämä tietous yhdistettynä mm. taiteen keskus-toimikunnan julkaisemaan tutkimustietoon auttaisi kehittämään opetustarjontaa entistä paremmin tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi. Selvitystyö tukisi osaltaan myös akatemian profiloitumiseen liittyviä kysymyksiä suhteessa taidealan ammattikorkeakouluihin.

Opinto-ohjauksen tehostaminen

Henkilökohtaiset opintosuunnitelmat (HOPS) on tarkoitus ottaa käyttöön vaiheittain osana tutkinnonuudistusta vuoteen 2006 mennessä. Opinto-ohjausta antavat opintos sihteeri ja tuutoriopettajat. Myös muiden opettajien ohjausvalmiuksia kehitetään koulutuksella. Osastojen muun henkilökunnan (esim. työmestarit) valmiuksia opastaa opiskelijoita opintoihin liittyvissä teknisissä kysymyksissä lisätään.

Uusien opiskelijoiden orientaatiota tehostetaan entisestään. Opintojen alkuun sijoittuva orientaatioviikko antaa käytännön tietoja opiskelusta ja luo katsauksen opintojen sisältöihin ja rakenteeseen. Orientaatiota jatketaan ensimmäisen opiskeluvuoden kuluessa opiskelutaitoja ja –valmiuksia kehittäville jaksoilla. Ensimmäisen vuoden keväällä laaditaan myös alustava henkilökohtainen opintosuunnitelma. Uusien opiskelijoiden orientoinnin kehittämistyö on käynnissä.

Myös opinto-opasta ja lukukausittain julkaistavaa opetusmonistetta kehitetään entistä informatiivisempaan suuntaan tarjoamalla kurssikuvauksissa tarkempia tietoja kurssien ja työpajojen tavoitteista, työtavoista ja sisällöistä, minkä on tarkoitus helpottaa opiskelijan kurssivalintaa ja opintojen suunnittelua.

HOPS:ien työstämisessä tuutoriopettajien ja opintosihteerin työ tukee toisiaan. Säännöllisin väliajoin toistuvissa henkilökohtaisissa tapaamisissa opiskelijan kanssa käydään läpi kunkin opiskelijan opintojen suoritusilannetta.

Opinto-ohjauksen tehostamiseen liittyy opintoneuvontapsykologin palvelujen helppo saatavuus. Tavoitteena on tarjota opiskelijoille mahdollisuus käsitellä henkilökohtaisia ongelmia jo akuutissa vaiheessa yhdessä ammattilaisen kanssa.

Opinto-oikeutensa menettäneiltä opintojaan jatkamaan pyrkiviltä opiskelijoita pyydetään opinto-suunnitelma ja valmistumisaikataulu. Lisäksi heille tarjotaan opintojen ohjausta. Tällaisten opiskelijoiden opiskelumotivaatiota tuetaan esim. kirjekampanjoilla ja laatimalla opintojen käynnistyessä HOPS:it yhdessä osaston professorin ja opintosihteerin kanssa.

Akatemian sisäisiä informaatiokanavia (mm. sähköposti, intranet, sähköinen kurssikalenteri, opintoasiainsivut jne.) kehitetään ja niiden käyttöön perehdyttämistä (mm. tv-t-opetus) lisätään. Tavoitteena on tiedon esteetön kulku ja kyky käyttää sähköisiä palveluita mahdollisimman tehokkaasti.

2.1.3. Virtuaaliyliopiston kehittäminen

Kuvataideakatemian uusi tieto- ja viestintätekniiikan infrastruktuuri tarjoaa hyvät puitteet akatemian virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämiseksi ja aseman vakiinnuttamiselle.

Tavoitteena on, että tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä tulisi entistä luontevampi ja pysyvämpi osa Kuvataideakatemian jokapäiväistä toimintaa. Tieto- ja viestintätekniiikan käytöllä ei kuitenkaan katsota olevan itseisarvoa, vaan tärkeänä pidetään, että se perustuu aina todellisiin tarpeisiin ja tuo toimintaan - opetukseen, tutkimukseen, taiteelliseen toimintaan ja hallintoon - jotain erityistä lisäarvoa.

Tieto- ja viestintätekniiikan opetusikäytön strategiatyötä on tavoitteiden mukaisesti jatkettu ja akatemian virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämisen painopisteiksi kaudelle 2005-2008 on määritelty verkkopalveluiden ja sähköisen asioinnin kehittäminen, opiskelijoiden ja opettajien tieto- ja viestintätekniiikan osaamisen lisääminen sekä virtuaaliopetuksen ja virtuaalisen näyttely- ja kirjastotoiminnan kehittämiseen tähtäävät erillisprojektit.

Virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämiseen liittyy vuosille 2005-2006 hanke-esitys, jonka pääkohdat ovat seuraavat:

Verkkopalveluiden ja sähköisen asioinnin kehittäminen

1. Kaikki sähköiseen muotoon soveltuvat palvelut pyritään siirtämään verkkoon kauden loppuun mennessä. Ensisijalla ovat opintoasiainhallintoon liittyvät palvelut, jotka pyritään siirtämään verkkoon jo 1.8.2005 mennessä, jolloin uusi tutkintorakenne astuu voimaan. Henkilöstöhallintoon liittyvät palvelut pyritään siirtämään verkkoon välittömästi tämän jälkeen.

2. Myös CSC:n HAKA-projektia on tarkoitus seurata tulevalla kaudella, ja mikäli projektiin liittyvä korkeakoulujen välinen opiskelijoiden sähköisen tunnistamisen järjestelmä saadaan tuotantokäyttöön, siinä pyritään olemaan mukana.

Opiskelijoiden ja henkilöstön tieto- ja viestintätekniiikan osaamisen lisääminen

1. Opiskelijoiden osaamisen lisääminen: tv-t:n perusopetuksen uudistaminen. Tv-t:n perusopetuksen uudistaminen kytketään tiiviisti tutkintorakenteen uudistamistyöhön ja se pyritään toteuttamaan kokonaisuudessaan vuoden 2006 loppuun mennessä. Opetussuunnitelmiin lisätään

sekä yleisten että erityisesti alakohtaisten tv-taitojen opetusta. Yleisten tv-taitojen opetuksen lisäämisessä keskitytään tietoteknisten perustaitojen sekä kirjaston käytön taitojen opetukseen. Alakohtaisten taitojen opetuksessa keskeisinä pidetään omien töiden digitoinnin ja verkkosivujen tuottamisen opetusta, jotka antavat opiskelijoille valmiudet esitellä omaa tuotantoaan verkon välityksellä. Tv:n yleisten ja alakohtaisten taitojen perusopetus on tarkoitettu toteuttaa moduulimuotoisena. Osa tv:n opetuksesta pyritään integroimaan myös osaksi muuta opetusta ja opiskelijoiden osaamista pyritään hyödyntämään mm. Galleriat verkossa - erillisprojektin yhteydessä (ks. erillisprojektit). Tv:n perusopetuksen lisäksi opiskelijoille tarjotaan myös mahdollisuus syventää alakohtaista tv-osaamistaan ja löytää uusia taiteellisen ilmaisun muotoja mm. Superflex -erillisprojektin puitteissa (ks. erillisprojektit).

2. Opettajien ja muun henkilöstön osaamisen lisääminen: tv:n henkilöstökoulutuksen lisääminen. Tv:n henkilöstökoulutusta lisätään yhteistyössä muiden taidekorkeakoulujen (TaiK, SibA ja TeaK) ja Valtion taidemuseon kanssa. Opettajille ja muulle henkilökunnalle tarjotaan jatkossakin mahdollisuus osallistua valtakunnallisen TieVie -hankkeen tarjoamaan koulutukseen. Opettajille suunnitellaan ja järjestetään räätälöityä tv:n opetuskäyttöön, virtuaaliopetukseen ja verkkopedagogiikkaan liittyvää koulutusta mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden taidekorkeakoulujen kanssa. Ensimmäinen taidekorkeakoulujen yhteinen virtuaalipedagogiikkaseminaari järjestetään Kuvataideakatemiassa kevät-/syyslukukaudella 2004 ja sen tavoitteena on tutustuttaa eri taidekorkeakoulujen opettajat tv:n opetuskäyttöön, virtuaaliopetuksen ja verkkopedagogiikan eri mahdollisuuksiin. Virtuaalipedagogiikkaseminaarin on tarkoitus toimia avauksena pidempiaikaiseen yhteistyöhön.

Virtuaaliopetuksen ja virtuaalisen näyttely- ja kirjastotoiminnan erillisprojektit

1. Superflex -yhteistyöprojekti. Vuonna 2001 alkanut yhteistyö tanskalaisen virtuaalikaupunkeja rakentaneen Superflex -taiteilijaryhmän kanssa jatkuu myös kaudella 2005-2006. Superflex -yhteistyöprojektin tavoitteena on ajasta ja paikasta riippumaton opiskelu sekä opiskelijoiden ja opettajien perehdyttäminen tietotekniikan tarjoamiin mahdollisuuksiin. Projekti painottuu uuden tekniikan oppimiseen ja haltuunottoon taiteellisena ilmaisumuotona. Projektin teemat liittyvät sekä kuvataiteen kenttää että koko yhteiskuntaa koskettaviin kysymyksiin.

2. Galleriat verkossa -projekti. Akatemian gallerioissa ja näyttelytiloissa (Kasarminkadun Galleria, Kaikukadun näyttelytilat) järjestettävät näyttelyt samoin kuin Kuvataideakatemian vuosittainen lopputyönäyttely on tarkoitettu digitoitua ja siirtää verkkoon. Galleriat verkossa -projekti palvelee sekä koko akatemiaa että suurta yleisöä. Projekti on tarkoitettu toteuttaa opiskelijavoimin, osana omien töiden digitoinnin ja verkkosivujen tuottamisen opetusta. Näyttelyiden digitoinnista on tarkoitus tulla jatkossa pysyvä osa akatemian näyttelytoimintaa ja digitoiduista näyttelyistä osa akatemian digitaalisia arkistoja.

3. Digitaaliset portfolioit -projekti. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus esitellä omaa tuotantoaan digitaalisen portfolio muodossa (esittely, cv, kuvat, julkaisut) akatemian verkkosivuilla. Projekti palvelee akatemiaa niin sisäisesti kuin ulkoisesti. Myös tämä projekti on tarkoitettu toteuttaa opiskelijavoimin, osana omien töiden digitoinnin ja verkkosivujen tuottamisen opetusta.

4. Verkkokurssit -projekti. Kuvataideakatemia on allekirjoittanut Virtuaali-JOO-sopimuksen, mutta sillä ei ole tällä hetkellä omia verkkokursseja. Kaudella 2005-2006 on tarkoitus selvittää mahdollisuuksia toteuttaa kielten, kirjoittamisen ja/tai teorian opetusta verkko-/monimuotoisena esim. yhteistyössä muiden taidekorkeakoulujen kanssa.

5. Kuvataiteen tiedonlähteet -projekti: kirjaston kehittämishanke 2005-2006. Tulevan kauden tavoitteisiin kuuluu tutkimuksen, opetuksen ja opiskelun käyttöön tarkoitettujen elektronisten aineistojen sekä sähköisten tietopalvelujen lisääminen

Omien vahvuuksien hyödyntäminen, toiminnan korkea laatu sekä kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön ja verkostoitumisen lisääminen ovat Suomen virtuaaliyliopiston strategian mukaisesti myös akatemian virtuaalitoimintaa ohjaavia yleistavoitteita.

Hanke-esitykseen sisältyy virtuaaliyliopistotoiminnan arviointi- ja seurantasuunnitelma. Ks. liite D.

2.2. Jatkokoulutus ja kuvataiteellinen tutkimus

Kuvataideakatemian jatkokoulutus käynnistettiin vuonna 1997. Kuvataiteen tohtorin tutkinnon on akatemiassa tähän mennessä suorittanut kaksi opiskelijaa, vuosina 2001 ja 2002. Nykyisellä volyyymilla (vuosittain keskimäärin 2 tohtorin tutkintoa ja 1-3 uutta opiskelijaa) koostuu jatkotutkinto-osasto arviolta kymmenestä tohtoriopiskelijasta.

Kuvataideakatemian jatko-opinnoissa painottuvat korkeatasoinen taiteellinen työskentely ja siihen luontevasti liittyvä tutkimus. Jatkokoulutusohjelmaa pyritään jatkuvasti kehittämään sekä akatemian perusopintoja kehittävänä resurssina että kuvataiteen kentälle uudenlaista kuvataiteellista tietoutta tuottavana foorumina.

Kuvataideakatemian jatkokoulutus on viime vuosina ollut kasvavan kansainvälisen mielenkiinnon kohteena. Kun esimerkiksi monissa Euroopan maissa vasta pohditaan taiteellisen tohtorin tutkinnon perusedellytyksiä, on ymmärrettävää, että Kuvataideakatemian jatkotutkinto-osasto jo toimivine koulutuksineen on koettu edelläkävijäksi.

Kuvataideakatemian jatkotutkinto-osaston tulevien vuosien keskeiset tavoitteet liittyvät kansainvälisen toiminnan kehittämiseen. Vuosien 2005 -2008 päämääränä on sellaisen kansainvälisen taiteellisen tutkimuksen yhteistyöverkoston perustaminen ja edelleen kehittäminen, jonka tavoitteena on konkreettinen ja dynaaminen toiminta kuten opiskelija- ja opettajavaihdot, yhteiset seminaarit, näyttelyt ja verkkosivut sekä kansainvälisyyttä edistävä julkaisutoiminta.

Kansainvälisen taiteellisen tutkimuksen yhteistyöverkoston perustamisesta sovittiin jo alustavasti Kuvataideakatemian ja Utrecht Graduate School of Artin välillä keväällä 2003 Amsterdamissa pidetyn taiteellista tutkimusta käsittelevän seminaarin yhteydessä, mutta yhteistyöverkoston varsinainen perustamisseminaari pidetään Kuvataideakatemiassa tammikuussa 2005.

Yhteistyöverkoston (jonka kaavillaan tässä vaiheessa koostuvan kuudesta eurooppalaista taideyliopistosta ja –akatemiasta) perustamisseminaarin tavoitteena on käynnistää vuosina 2005-2008 seuraavanlaisia kansainvälisiä yhteistyömuotoja verkostoon kuuluvien taideyliopistojen ja –akatemioiden välillä:

1. tohtoriopiskelijoiden vaihdot ja vierailut
2. opettajien sekä vastuuhenkilöiden vaihdot ja vierailut
3. jatkokoulutusohjelmien yhteiset seminaarit ja tapaamiset
4. eri tohtorikoulutuksista tulevien opiskelijoiden yhteisnäyttelyt

5. eri tohtorikoulutusohjelmien yhteiset www-sivut
6. kansainvälisten kuvataiteellista tutkimusta käsittelevien julkaisujen tuottaminen.

Jatkotutkinto-osaston kansainvälisen toiminnan kehittämiseen - taiteellisen tutkimuksen yhteistyöverkoston perustamiseen ja kansainvälisyyttä edistävän julkaisutoiminnan käynnistämiseen - liittyy hanke-esitys, liite C.

2.3. Aikuiskoulutus

Taideyliopistojen asettama työryhmä selvitti vuonna 2001 taideyliopistojen täydennyskoulutuskeskusten nykytilaa ja tulevaisuutta. Työryhmä korosti keskinäisen verkostoitumisen tarvetta ja yhteistyön keskittämistä konkreettisiin projekteihin. Valtioneuvoston vuonna 2003 hyväksymässä taide- ja taiteilijapoliittisessa ohjelmassa korostuu taiteen ja luovan toiminnan rooli yhteiskunnallisessa innovaatiojärjestelmässä. Taiteen soveltavan käytön mahdollisuuksille tulee antaa opetuksessa nykyistä suurempi merkitys. Tässä yhteydessä myös taideyliopistojen ja niiden antaman täydennyskoulutuksen rooli on keskeinen.

Ensimmäiseksi onkin tunnustettava kuvataiteilijoiden oikeus lisäkoulutukseen tasavertaisesti suhteessa muihin ammattiryhmiin ja erityisesti suhteessa muihin taiteilijaryhmiin (esim. tanssijat, näyttelijät, musiikkitaiteilijat). Kuvataiteen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen tulee olla taiteellisesti korkeatasoista ja sen vuoksi Kuvataideakatemialla, maan ainoana kuvataiteen yliopistona, tulee olla riittävät resurssit lisäkoulutuksen järjestämisessä tulevaisuudessakin, joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kuvataideakatemian tukea uutta Taideteollisen korkeakoulun taidekasvatuksen osaston kuvataideopettajien pätevöitymiskoulutusta, jota voivat hyödyntää myös akatemiasta valmistuneet kuvataiteilijat.

Akatemia on vuosittain järjestänyt yleisölle avoimia luentosarjoja, mutta varsinaisia avoimen yliopiston ohjelmia ei resurssien vähyyden vuoksi ole järjestetty.

Kuvataideakatemioiden järjestämän täydennyskoulutuksen tavoitteena on ollut tarjota korkeatasoista ja monipuolista, yksinomaan akatemian omaan substanssialueeseen liittyvää lisäkoulutusta ammattikuvataiteilijoille, jotka toimivat joko vapaina kuvataiteilijoina tai eri asteisen koulutuksen parissa opettajina. Keskeiset sidosryhmät ovat erilaiset taiteilijajärjestöt ja niistä keskeisimpänä Suomen Taiteilijaseura, joka on suomalaisten kuvataiteilijoiden ammattiliittojen yhteisjärjestö. Kaikkiaan Taiteilijaseuran piirissä on noin 2000 ammattikuvataiteilijaa.

Kuvataideakatemioita järjesti 1990-luvulla ammattikunnan kokoon nähden suhteellisen pienellä summalla (200.000 mk/v.) lisäkoulutusta sadoille ammattikuvataiteilijoille. Opetusministeriön myöntämä täydennyskoulutuksen tukiraha lakkautettiin vuonna 1999. Akatemialle, kuten muillekin yliopistoille, myönnettiin 2003 täydennyskoulutuksen tuotekehitysmäärärahaa, osana ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamista. Rahaa, jota tässä haussa saatiin 25.000 €, tulisi ohjata pitkäkestoiseen (20 opintoviikkoa) täydennyskoulutukseen. Akatemia toteuttaa rahalla ”Figuuri kuvataiteessa ennen, nyt ja tulevaisuudessa” -opintokokonaisuuden sekä räätälöityä kielikoulutusta. Suunnitteilla on ammatilliseen pätevöitymiseen ja yrittämiseen keskittyvä opinto-ohjelma, joka on myös osa perusopintojen kehittämishanketta ja sen työelämävalmiuksia koskevaa aluetta (ks. hanke-esitys, liite B).

Akatemiassa aikaisemmin järjestetyn täydennyskoulutuksen suosituin muoto ovat olleet lyhytkurssit, ja tämän kokemuksen pohjalta jatkossa myönnettävillä tuotekehitysrahoilla

toivotaan voitavan järjestää myös intensiivikurssimuotoista opetusta. Ilman ministeriön tukea akatemia ei voi järjestää täydennyskoulutusta.

Kuluvana sopimuskautena Kuvataideakatemia tekee aikuiskoulutusstrategian, joka määrittelee pitkäjänteisen täydennyskoulutuksen ja avoimen yliopisto-opetuksen. Samalla kartoitetaan rahoitusvaihtoehdot.

2.4. Kansainvälinen toiminta

Opiskelijavaihto on muodostunut eurooppalaisten ja pohjoismaisten taidekorkeakoulujen kanssa solmittujen yhteistyösopimusten tärkeimmäksi osa-alueeksi. Kuvataideakatemia tavoitteena on kansainvälisen opetuksen ja yhteistyön syventäminen myös erilaisten näyttelyprojektien ja työpajojen kautta. Tähän pyritään hyödyntämällä paremmin jo olemassa olevien verkostojen ja yhteistyösopimusten tarjoamia mahdollisuuksia. Uudistuneen Nordplus-Nabo-ohjelman kautta liitetään myös Baltian lähialueet Viro, Latvia ja Liettua pohjoismaisen taideyliopistoverkoston KUNO:n virallisiksi yhteistyökumppaneiksi. Akatemian rehtori on toiminut vuodet 2000-2003 verkoston johtoryhmän jäsenenä ja toimii verkoston puheenjohtajana kaudella 2003-2005.

Uusia akatemian toimintaan luontevasti liittyviä sekä kotimaisia että ulkomaisia rahoituskanavia hyödynnetään tehokkaasti. Yhteistyötä tiivistetään keskeisten taideinstituutioiden kanssa kuten Frame (Suomalaisen taiteen näyttelyvaihtokeskus), UIAP (Helsingin taiteilijaresidenssi-ohjelma), nykytaiteen museo Kiasma, Valokuvataiteen museo, Helsingin kaupungin taidemuseo sekä Nordic Institute of Contemporary Art (NIFCA).

Kuvataideakatemia hyödyntää Suomen ja Venäjän välistä opiskelijavaihto-ohjelmaa FIRST, jota hallinnoi Suomessa CIMO. Ohjelmaa toteutetaan Sokrates/Erasmus -ohjelman mallisena ja se perustuu korkeakoulujen välisiin yhteistyöverkostoihin. Taidekorkeakoulujen yhteistä verkostoa ARTSMO koordinoi 2004-2005 Lapin yliopiston taiteiden tiedekunta. Koordinointia hoitavat partneriyliopistot vuorovuosin. Verkostoon kuuluu myös suomalaisia ammattikorkeakouluja.

Jatkotutkinto-osasto suunnittelee kansainvälisen yhteistyöverkoston käynnistämistä, aluksi vuodelle 2005 anottavan hankerahan turvin. Tavoitteena on löytää kansainvälisen yhteistyön kautta uusia tutkimuksellisia käytäntöjä. Verkostoon kutsutaan sellaisia taideyliopistoja ja -akatemiaita, joita kiinnostaa taiteellisen tutkimuksen kuvataiteellisista käytännöistä esiin nouseva metodologinen problematiikka. Tarkoituksena on muodostaa kriittinen eurooppalainen taiteellisen tutkimuksen verkosto, jossa yhdistyvät alan sekä yhteiset projektit ja kurssit että korkealaatuinen tutkimus. Tavoitteena on myös englanninkielisen opetuksen ja ulkomaalaisten opiskelijoiden lisääminen tohtoriohjelmassa.

Kotkan kaupungin kanssa on solmittu aiesopimus, jonka mukaan vuoden 2004 aikana selvitetään kansainvälisen kuvataidekeskuksen perustamista Kotkaan. Ulkomaisena aiesopimus-kumppanina on pietarilainen Repin-taideinstituutti. Jos keskus päätetään perustaa, sen toimintaan voivat kuulua mm. kansainväliset kesäkoulut, aikuis- ja täydennyskoulutus sekä vierasateljee- ja näyttelytoiminta.

Vuonna 2005 jatkuu jo vuonna 2003 alkanut pohjoismaiden ja Länsi-Balkanin kuvataideakatemioiden yhteistyö. 'Speak up' -projekti koostuu yhteensä neljästä laajasta työpajasta, johon kuhunkin osallistuu kolme yliopistoa sekä Pohjoismaista että Länsi-Balkanilta. Viimeinen työpaja järjestetään keväällä 2005 Helsingissä. Osallistujat tulevat Helsingin lisäksi Trondheimista, Kööpenhaminasta, Belgradista, Zagrebista ja Sarajevosta. Kustakin yliopistosta

on viisi opiskelijaa ja yksi professori. Projekti toteutetaan kokonaan Pohjoismaisen Ministerineuvoston erityisrahalla ja sen toteutuksesta vastaa Kuvataideakatemia.

Vuonna 2005 yhteistyötä tullaan tekemään erityisesti Manchesterin yliopiston ja Berliinin taideyliopiston (Weißensee) kanssa. Manchesterin kanssa on sovittu kolmivuotisesta näyttelyvaihdosta, jossa suomalaisia maisteriopiskelijoita pitää syksyisin näyttelyn Manchesterissa ja manchesterilaiset Helsingissä. Manchesterin taideyliopiston opettaja valitsee Kuvataideakatemiaan opiskelijat ja vastaavasti toisinpäin. Berliinin taideyliopiston kanssa kehitetään yhteisiä työpajoja, joissa keskitytään kaupunkitilan tarkastamiseen ja haltuunottoon taiteellisin menetelmin.

Virtuaaliyliopistoon liittyvä yhteistyö jatkuu tanskalaisen Superflex-ryhmän kanssa. Projekti jatkaa virtuaalisen tilan hahmottamista ja virtuaaliyhteisöjen muodostamisen mahdollisuuksien tarkastelua.

Akatemia on jo useana vuonna järjestänyt Kellokosken Itämerikeskuksessa kuvanveiston veistospuistotyöpajoja, johon ovat osallistuneet taideopiskelijat Itämeren maista sekä Pohjoismaista. Yhteistyötä Itämerikeskuksen kanssa jatketaan.

Akatemia tukee kansainvälistymistä jakamalla vuosittain matka-apurahoja opiskelijoilleen ulkomaan opintomatkoihin ja erityisprojekteihin.

Kansainvälisen opiskelijavaihdon tavoitteiden (2004-06) mukaan vuosittain 15 akatemian opiskelijaa opiskelee vähintään kolme kuukautta ulkomaisessa korkeakoulussa. Opiskelijoiden liikkuvuus toteutuu myös kansainvälisten intensiivikurssien muodossa. Vaihto-opiskelijoita akatemiassa on ollut viime vuosina enemmän kuin lähtiöitä. Hakijoita vaihto-opiskelijoiksi on selkeästi enemmän kuin voidaan vastaanottaa.

Akatemiasta on muodostunut kansainvälisesti kiinnostava kuvataiteen korkeakoulu. Akatemia myös tutkinnon suorituspaikkana kiinnostaa. Opiskelemaan hakeneiden ja päässeiden ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on jatkuvasti kasvanut. 31.12.2003 tilanteen mukaan 17% tutkinto-opiskelijoista on ulkomaalaisia.

Kuvataideakatemia on kokenut käytännössä, että kansainvälisyyden on oltava kaksiosaista ja vuorovaikutteista. On erityisen tärkeää pyrkiä integroimaan Kuvataideakatemiassa opiskelevat ulkomaiset opiskelijat tiiviiksi ja hedelmälliseksi osaksi koko toimintaa. Tavoitteena on laadukkaan opetuksen antaminen kasvavalle joukolle ulkomaisia opiskelijoita. Vieraskielisen opetuksen lisäämiseksi akatemia hakee hankerahaa opiskeluprosessien kehittämishankkeessaan (ks. hanke-esitys, liite B).

Kuluvalla sopimuskaudella akatemia tarkistaa kansainvälistymisstrategiansa kokonaisstrategian laatimisen yhteydessä.

2.5. Yhteiskunnallinen palvelutehtävä

Kuvataideakatemia vaikuttaa pääkaupungissa näyttelytoimintansa ja muun taiteellisen toimintansa kautta. Kuvataideakatemia esittelee nykytaidetta omissa näyttelytiloissaan ja toimii yhteistyössä keskeisten gallerioiden ja taidemuseoiden kanssa. Erityisenä painopisteenä vuosina 2004-2006 tulee olemaan Helsingin Kallio, jossa ympäristötaideprojektin kautta pyritään luomaan yhteistyösuhteita alueen toimijoihin ja aktivoimaan kaupunginosaa taiteellisin keinoin.

Akatemia ylläpitää näyttely-yhteistyötä suomalaisten taideammattikorkeakoulujen kanssa. Muusta alueellisesta yhteistyöstä mainittakoon suunnitteilla oleva kansainvälinen kuvataidekeskus Kotkaan. Hankkeessa on Kuvataideakatemia lisäksi mukana Kotkan kaupunki ja pietarilainen Repin-taideinstituutti. Yhteistyötä tehdään myös Kuopiossa syksyisin järjestettävän ANTI-festivaalin kanssa.

Akatemia harjoittaa aktiivista julkaisu- ja yhteiskunnallista toimintaa. Muuta yhteiskunnallista toimintaa ovat akatemian järjestämät avoimet luentosarjat. Myös Kuvataideakatemia ystävät -yhdistys ja perusteilla oleva tukisäätiö kytkevät nykytaiteesta kiinnostuneita akatemian yhteyteen.

Näyttelytoiminta

Kuvataideakatemia Kasarminkadun galleria on yksi pääkaupungin keskeisistä nykytaiteen esittelypaikoista. Galleriassa on pääasiassa akatemian opiskelijoiden yksityis- ja ryhmänäyttelyjä. Tilassa järjestetään myös eurooppalaisten kuvataideakatemioiden näyttelyitä ja kansallisten ja kansainvälisten yhteisprojektien näyttelyitä. Gallerian näyttelyiden valinnasta vastaa akatemian näyttelytoimikunta. Kuvataideakatemia uusissa toimitiloissa tulee toimimaan ajanmukaisella tekniikalla varustettava näyttelytila. Yksityis- ja ryhmänäyttelyiden lisäksi tila tulee toimimaan opetusprojektien työskentely- ja näyttelytilana. Myös professorien virkaanastujaisnäyttelyt järjestetään omissa näyttelytiloissa.

Kuvataideakatemia virtuaaliyliopistohankkeen 2005-2006 yksi päätavoite on *Galleriat verkossa* -projekti, jonka tarkoituksena on digitoida ja siirtää verkkoon akatemian näyttelytiloissa järjestettävät näyttelyt. *Galleriat verkossa* -projekti palvelee sekä koko akatemiaa että suurta yleisöä. Projekti on tarkoitettu toteuttamaan opiskelijavoimin, osana omien töiden digitoinnin ja verkkosivujen tuottamisen opetusta. Näyttelyiden digitoinnista on tarkoitus tulla jatkossa pysyvä osa akatemian näyttelytoimintaa ja digitoiduista näyttelyistä osa akatemian digitaalisia arkistoja (ks. Hanke-esitys, liite D).

Vuoden 2004 lopputyönäyttely sijoittuu viiden vuoden tauon jälkeen Helsingin Taidehalliin. Vuonna 2005 kevätinäyttely asetuu Helsingin kaupungin Taidemuseoon. Lopputyönäyttely on tietoisesti viety Helsingin keskeisimmille näyttelypaikoille. Julkisten näyttelypaikkojen valinta lisää akatemian tunnettavuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Jatkossa myös akatemian oma galleria ja uudet tilat tulevat olemaan mukana kevätinäyttelykokonaisuudessa.

Lopputyönäyttelyinstituution ulkopuolella yhteistyötä tehdään helsinkiläisten gallerioiden kanssa. Kuvataideakatemia opiskelijaryhmät pitävät esim. Galleria Kuumolassa vuosittain näyttelyä.

Opiskelijoiden omaehtoista, yhteisöllistä näyttelytoimintaa tuetaan suoraan ideaan myönnettävien kohdeapurahojen kautta.

Kuvataideakatemia pyrkii aktiiviseen näyttelyprojektiyhteistyöhön eurooppalaisten kuvataideakatemioiden kanssa (ks. Kansainvälinen toiminta).

Ympäristötaideprojekti Kallion kaupunginosassa: Tuntematon kaupunki

Kuvataideakatemia entisen rehtorin, kuvataiteilija Erkki Soinisen ja kuvataiteilija Isse Karstenin kolmevuotinen ympäristötaideprojekti *Tuntematon kaupunki* käynnistyy keväällä 2004 ja jatkuu vuoteen 2006. Projekti kokoaa akatemian eri osastojen ympäristöllisestä taiteesta

kiinnostuneet opiskelijat yhteen ja johdattaa työskentelemään Kallion kaupunginosaan. Projektin pyrkimyksenä on aktivoida Kalliota taiteellisin keinoin.

Tuntematon kaupunki -projekti eroaa akatemian muusta opetustarjonnasta pitkäjänteisyydellään. Kolmevuotinen projekti mahdollistaa pitkän prosessoinnin ja ideoihin palaamisen pidemmän ajan kuluttua. Pitkäkestoisen projektin kautta opiskelija pystyy saamaan laajan ja sisäistetyn oppimiskokemuksen sekä teorian että käytännön työskentelyn kautta. Kaupunkitutkimus ja sosiologia luovat mielenkiintoisia kysymyksenasetteluja projektille. Opintokokonaisuuteen sisältyy myös tuotanto- ja kuratointivalmiuksia kehittäviä osuuksia, koska Suomessa on vielä verrattain vähän ympäristötaiteen osaamista. Projektiin on myös suunnitteilla yhteistyötä mm. Taideteollisen korkeakoulun, Teatterikorkeakoulun ja sen valo- ja äänisuunnittelulaitoksen kanssa.

Kallion kaupunginosassa olevat yksityiset ihmiset ja yhteisöt (päiväkodit, koulut ja nuorisotalo jne.) ovat keskeisessä asemassa, kun keväällä 2004 aloitetaan kenttätöiden tekeminen. Projektin vetäjät inventoivat yhdessä opiskelijoiden kanssa Kalliota 'katu-kadulta'. Koottu materiaali dokumentoidaan akatemian tiloihin yhteiseksi kokemukseksi. Projektilla on Kuvataideakatemiassa oma tila, johon työryhmä kokoontuu, kutsuu kalliolaisia ja dokumentoi projektia. Viikoittain kutsutaan vieraita korostetusti Kalliosta: taiteilijoita, erilaisten yhteisöjen edustajia ja kansalaisia.

Näin opiskelijoiden ja kalliolaisten välille luodaan side, johon syksyllä 2004 alkava taideprojektien työstäminen hyvin pitkälle nojaa. Myös akatemian runsaslukuisille ulkomaalaisille opiskelijoille ollaan räätälöimässä osaprojekteja. Kallio elävänä yhteisönä tarjoaa sopivia haasteita ottaa tuntumaa suomalaisen kaupunkimiljööseen.

Paikkaan sitoutuva taide poikkeaa prosessina huomattavasti studiokeskeisestä kuvataiteesta. Siksi *Tuntematon kaupunki*- projekti voi luoda aivan uuden painopistealueen kuvataiteeseen ja samalla aktivoida Kuvataideakatemia lähiympäristön tietoiseksi akatemian olemassaolosta ja sen tehtävästä osana ihmisten jokapäiväistä elämää.

Alueellinen yhteistyö ja ammattikorkeakoulu yhteistyö

Kuvataidealan ammattikorkeakoulujen kanssa tehdään näyttely-yhteistyötä. Kuvataideakatemia osallistui lokakuussa 2003 Suomen kuvataidekoulujen yhteiseen näyttelyyn Lahdessa. Näyttely muodostui ammattikorkeakoulujen ja Kuvataideakatemia vuoden 2003 lopputöistä ja oli esillä näyttelytilaksi kunnostetussa vanhassa panimorakennuksessa Lahden keskustassa. Näyttelystä saadut hyvät kokemukset rohkaisevat jatkamaan yhteistyötä.

Kuvataideakatemia on allekirjoittanut Kotkan kaupungin ja pietarilaisen Repin-taideinstituutin kanssa aiesopimuksen, jonka mukaan selvitetään yhteistyössä kansainvälisen kuvataidekeskuksen perustamista Kotkaan, puolustusvoimilta lähitulevaisuudessa (2005) vapautuvaan Kyminlinnan historialliseen linnakkeeseen. Selvitystyö tehdään vuonna 2004. Kaupunki vastaa selvitystyön hallinnosta. Toteutuessaan hanke tarjoaa mahdollisuuksia etenkin Kuvataideakatemia täydennyskoulutukselle ja vapaalle yliopistotoiminnalle. Keskukseen suunnitellaan mm. tasokasta kansainvälistä kurssitoimintaa, vierasateljeita ja näyttelytoimintaa.

Akatemia haluaa tuoda mukanaan oman osaamisensa myös koko Uudenmaan alueen kehittämistyöhön. Akatemia on jo useana vuonna järjestänyt kesätoimintaa Kellokosken Itämerikeskuksen kanssa yhteistyössä kuvanveiston veistospuistotyöpajoja, johon on kutsuttu taideopiskelijoita Itämeren maista sekä Pohjoismaista. Kuvataideakatemia on myös mukana suun-

nittelemassa Uudenmaan 'kaikkien taiteiden' Art Park-projektia, yhdessä taideyliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Projektissa Tuusulaa rakennetaan taiteen osaamiskeskittymäksi.

Muu yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Kuvataideakatemia julkaisutoiminta on aktiivista. Kuvataideakatemia julkaisusarjassa ilmestyy nykytaiteen, taideteorian ja taiteellisen tutkimuksen kysymyksiä käsitteleviä teoksia. Julkaisujen kohderyhmänä ovat opiskelijat, tutkijat, kuvataiteilijat ja muut alasta kiinnostuneet. Suunnitteilla on kuvanveiston alan oppikirja, jonka ilmestymisajankohdaksi arvoidaan kevättä 2005.

Kuvataideakatemia tukee myös opiskelijoiden julkaisutoimintaa opiskelijoiden toteuttaman lopputyönäyttelykatalogin tukemisen kautta. Myös opiskelijoiden itsensä tuottaman KUVAS -lehden julkaisemista jatketaan nivomalla julkaisutyö entistä tiiviimmin opiskeluun.

Jatkotutkinto-osaston päätavoitteita on kansainvälisen julkaisutoiminnan kehittäminen (ks. Hanke-esitys, liite C).

Kuvataideakatemialla on toiminut vuodesta 2001 yleisölle avoin luentosarja, jonka aiheet käsittelevät mm. taiteen ympärille muodostuneita rakenteita, galleriajärjestelmää, julkista tukea tai taiteen vientiä ulkomaille. Luentosarjan tavoitteena on osallistua aktiivisesti ja kriittisesti kuvataiteen kentän keskusteluun. Samalla tarkoituksena on luoda vapaamuotoinen kohtaamispaikka opiskelijoille, opettajille, taiteilijoille sekä kaikille alasta kiinnostuneille. Vuonna 2003 keskiviikkoluentosarjan nimellä kulkenut tilaisuus on järjestetty yhdessä Taidehallin kanssa ja pidetty syksyllä 2003 Taidehallin klubilla. Jatkossa luentosarja tullaan järjestämään akatemian omissa tiloissa.

Kuvataideakatemia ystävät on vuonna 2001 perustettu rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää akatemian ja sitä ympäröivän yhteiskunnan välisiä kulttuurisuhteita ja tehdä akatemian toimintaa ja kuvataidetta tunnetuksi. Yhdistyksen tarkoituksena on myös toimia yhdyssiteenä entisten ja nykyisten opettajien ja opiskelijoiden välillä ja tukea muutoinkin Kuvataideakatemia työtä valtakunnallisen ystäväverkon avulla.

Kuvataideakatemia on perustamassa tukisäätiötä, jonka tarkoituksena on tukea akatemiassa opiskelevien ja sieltä vastavalmistuneiden opintoja, taiteellista tutkimusta, näyttelytoimintaa ja kansainvälistä toimintaa.

2.6. Kirjasto

Kuvataideakatemiassa vuosina 1999-2000 tehdyn kokonaisarvioinnin sisäisessä arvioinnissa kirjasto todettiin opiskelun kannalta tärkeimmäksi palveluksi varsinaisten opiskelijapalvelujen sekä teknisten palvelujen ohella. Ulkoisessa arvioinnissa painotettiin kirjaston kehittämistarvetta kasvavien akateemisten tarpeiden tyydyttämiseksi. Kirjasto ovat keskeinen opetuksen ja tutkimuksen tukipalvelu yliopistossa. Kirjaston tehokkuus on yksi yliopiston tuloksellisuuden osatekijä.

Kuvataideakatemia kirjaston uudet tilat ja sijainti jatkotutkinto-osaston ja yleisen opetuksen osaston välittömässä läheisyydessä antavat kirjastolle entistä paremman lähtökohdan tarjota tehokkaasti sekä painettuja että elektronisia aineistoja ja tietopalveluja tutkimuksen, opetuksen ja opiskelun käyttöön. Ulkoisen arvioinnin johtopäätösten mukaisesti kirjasto on laajentunut ja

sillä on uusi toimiva opiskeluympäristö, joka palvelee akatemian opiskelijoita heidän välittömässä läheisyydessään. Tietoaineistot ovat helposti kaikkien saatavilla. Ensimmäisen kerran olemassaolonsa aikana kirjasto on saanut sille suunnitellun tarkoituksenmukaisen tilan palvelemaan koko akatemiaa saman katon alla.

Kirjastosta on muodostunut olennainen osa akatemian työskentelyä opiskelijoiden oppimis- ja työskentely-ympäristönä, jossa on tarvittavat tietovarannot. Kirjastoa kehitetään laadullisesti kattavaksi akatemian strategisten tavoitteiden ja profiilin mukaisesti. Kirjaston kokoelman sisällöllisen kehittämisen painopisteet ovat kuvataiteen tutkimukseen ja teoriaopetukseen liittyvä kirjallisuus, nykytaide sekä kansainvälisyys ja taiteidenvälisyys.

Yhteistyö ja verkostoituminen muiden yliopistojen kirjastojen kanssa koetaan tärkeäksi. Laajempaa kehittämissyhteistyötä kirjasto tekee yliopistokirjastojen verkostossa. Kuvataideakatemia kuuluu yliopistojen Linnea2-, taideyliopistojen sekä FinELib-konsortioihin, mikä on pienelle yliopistokirjastolle ainutlaatuinen etu. Se takaa taloudellisesti edullisen osallisuuden ja pääsyn erilaisiin kotimaisiin kirjastotietokantoihin sekä koti- että ulkomaisiin elektronisiin kokoteksti- ja viitetietokantoihin. Kirjaston tavoitteena on saada tärkeimmät kuvataiteen tietokannat entistä paremmin tutkimuksen ja opetuksen käyttöön.

Yliopistojen kirjastoverkon palvelut tulevat parantumaan, kun Nelli-portaali otetaan käyttöön vuoden 2004 alkupuolella. Tämä tiedonhakujärjestelmä parantaa elektronisten dokumenttien käytettävyyttä ja saatavuutta. Portaali on osa kirjastojen digitaalista palveluympäristöä, johon tulee lähitulevaisuudessa kuulumaan myös digitaalisten objektien hallintajärjestelmä DOMS. Tietokarttahanke on yliopistokirjastojen neuvoston viime vuonna käynnistämä hanke. Sen avulla kirjastot voivat suunnitella oman kokoelmansa kehittämistä ja uusien palvelujen luomista kokoelmien kartoituksen ja arvioinnin avulla. Hanke toteutuu vuonna 2005.

Yhteistyö taideyliopistojen kirjastokonsortion kanssa jatkuu ARSCA-tietokantaa sekä Nelli-portaalia kehittämällä. Muiden taidealan kirjastojen kanssa pyritään vaikuttamaan FinELibin aineistohankintoihin alan mielenkiinnon mukaisesti. Myös sähköiseen kuvataiteen tiedonhakuun kouluttaminen ja informaatiolukutaidon tehostaminen kuuluvat taidealojen kirjastojen yhteishankkeisiin tulevana vuosina. Verkostoituminen erikoisesti pohjoismaisten sekä Baltian maiden alan kirjastojen kanssa on taidekirjastojen jatkuva pitkän tähtäimen yhteistyöhanke.

Kuvataideakatemian Kuvataiteen tiedonlähteet –projekti on kirjaston kehittämishanke, joka sisältyy virtuaaliyliopiston kehittämishankkeeseen 2005-2006 (ks. Hanke-esitys, liite D). Se keskittyy tutkimuksen, opetuksen ja opiskelun käyttöön tarkoitettujen elektronisten aineistojen sekä sähköisten tietopalvelujen lisäämiseen. Hankkeen painopisteet ovat seuraavat:

1. Kirjaston käytön sekä kuvataiteen tiedonlähteiden opetuksen tehostaminen.
2. Opinnäytteiden ja muun kuva-aineiston digitointi sekä digitaalisen oppimateriaalin tuotanto.
3. Kirjaston verkkoviestinnän kehittäminen.
4. Yhteistyö eri kirjastokonsortioiden ja STKS:n taidekirjastojen työryhmän kanssa, joka mahdollistaa myös uusien elektronisten tietokantojen ja sähköisten palveluiden lisäämisen.

3. Arviointitoiminta

Kuvataideakatemia on laatinut arviointistrategian, jonka mukaan arvioinnin tavoitteena on tuottaa perustaa kaikelle Kuvataideakatemian kehittämislle, muutosten ja parannusten tekemiselle johtamisessa, koulutustoiminnassa ja tukitoiminnoissa.

Kuvataideakatemian rehtori johtaa arviointia. Vastuu koulutusohjelmien ja opetuksen kehittämistyöstä ja arvioinnista on opetus- ja tutkimusneuvostolla, jonka puheenjohtajana toimii vararehtori. Opettajakunta sekä opetuksen suunnittelijat kaikilla tasoilla osallistuvat arviointityöhön. Tähän antaa hyvän mahdollisuuden akatemian riittävän pieni koko.

Arviointimenetelmät

Opetuksen arvioinnin foorumeina toimivat osastoseminaarit ja lukukausittaiset katsaukset, yksilölliset ohjaustilanteet, pääainekohtaiset kritiikit, käytävä- ja gallerianäyttelyt, professorikokoukset, opetuksen suunnitteluseminaarit sekä erilliset suunnitteluryhmät. Opiskelijan edistymisen arvioinnissa ovat tärkeimpiä vuorovaikutteiset ja henkilökohtaiset palautteenantomallit ja ohjaus. Menetelminä käytetään suullisia ja kirjallisia teemahaastatteluja, jotka opettajat ja opintotoimisto yhteistyössä tekevät. Lukukausittain pidettävät osastokokoukset toimivat palauteväylänä, jossa kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus arvioida opetusohjelmien onnistumista ja vaikuttaa seuraavan vuoden opetustarjontaan.

Taiteellisen työskentelyn henkilökohtainen ohjaus on kandidaattitasolla järjestetty vastuuopettajajärjestelmällä. Maisteritasolla ohjauksesta vastaa yleensä professori. Lopputöiden ohjaajina ja tarkastajina toimivat myös jo työelämässä mukana olevat ammattilaiset ja asiantuntijat. Lopputyöt hyväksytään opetus- ja tutkimusneuvostossa. Opiskelijat saavat taiteellisesta työskentelystään ulkoista arviointia myös yleisöltä ja lehdistöltä akatemian gallerian ja muiden näyttelyidensä ja projektiensa kautta.

Opiskelijoiden opintojen edistymistä, kansainvälistymistä (vaihdot), vieraskielistä opetusta ja tutkintotavoitteiden toteutumista arvioidaan lähinnä määrällisten tavoitteiden kautta. Tietojen keräys ja analysointi on hallintotoimiston tehtävä.

Tehdyt arvioinnit 2000-2003 ja niiden aiheuttamat toimenpiteet

Kuvataideakatemia oli mukana korkeakoulujen arviointineuvoston opiskelijavalintojen arviointiprojektissa 2002. Arviointi muodostui itsearviointista, hakijakyselystä sekä ulkoisesta arvioinnista. Arvioissa pidettiin kriittisinä kohtina mm. pitkän valintamenettelyn kustannuksia, valinnan strategisten kysymysten pohdinnan puutteita ja tiedotusta. Myös hakijapalautteen antamisessa on parantamisen varaa.

Valintojen kehittämistrategia laadittiin 2003. Siinä huomioitiin myös tehty arviointi. Alkuperäisten näytetöiden vaatimus säilytetään, sillä ehdotukset valintojen keventämisestä mm. videoiden tai netin kautta tehtävällä haulla asettavat hakijat eriarvoiseen asemaan välineen suhteen. Kevennyksiä itse valintaprosessiin on jo tehty. Opiskelijavalintaan osallistuivat aikaisemmin kaikki akatemian virka-opettajat, nykyään tehtävään nimetty pieni arvosteluryhmä. Näytetöiden lukumäärää on pienennetty ja valintakurssin aikaa lyhennetty. Tiedottamista kehitetään tarkentamalla akatemian profiilia, niin että hakijalle muodostuu oikea kuva kuvataiteen yliopistotason opinnoista. Vertaileva tutkimus pohjoismaisten ja eurooppalaisten yhteistyöyliopistojen valintaprosesseista on käynnistetty.

Opetussuunnitelmat ja niiden toimivuus ovat jatkuvan arvioinnin kohteena. Vuonna 2003 toteutettiin opiskelijakysely ensimmäisen, yhteisen opiskeluvuoden onnistumisesta.

Arviointi 2005-2008

Perustutkintojen kehittämistyön yhteydessä laaditaan vuonna 2005 uuteen tutkintorakenteeseen perustuvat opetussuunnitelmat 2005-2007. Tätä edeltää ydinainesanalyysi ja uusien yhteisten tilojen käyttökokemukset, jotka kartoitetaan käytössä olevin arviointimenetelmin. Akatemian tutkintorakenne on jo ennestään kaksivaiheinen, mutta perustutkintojen opintojen mitoitusta tarkistetaan aktiivisella yhteistyöllä ja vertailevalla tutkimuksella akatemian kansainvälisten partneriakatemioiden kanssa.

Opiskelijavalinnan toimivuutta arvioidaan ensimmäisen vuosikurssin kaikille yhteisen opetuksen kuluessa. Lukukausien lopulla toteutetaan jokaisella vuosikurssilla opiskelijakysely, jossa opiskelijat arvioivat vuoden opetussisältöjä ja opetusta. Menetelminä ovat haastattelut ja kirjalliset kyselyt. Tulokset käsitellään opetus- ja tutkimusneuvostossa sekä opettajakokouksissa.

Valmistuvien kysely tehdään lomakkeella, jonka kaikki valmistuvat täyttävät. Tiedot analysoidaan opintoasiainpalveluissa ja käsitellään osastokokouksissa ja opinto- ja tutkimusneuvostossa.

Näyttelytoimintaa kehitetään edelleen opetuksen arvioinnin työkaluna sekä yhteisiä pedagogisia tavoitteita tukemaan. Kevätnäyttelyn ohessa järjestetään laajempi seminaaritapahtuma, johon yhdistetään pedagogisia elementtejä.

Akatemiasta valmistuneiden seuranta on toteutettu viimeksi 90-luvun puolivälissä (taiteen keskustoimikunta). Kuluvan sopimuskauden aikana tehdään selvitys, yhteistyössä kuvataiteen ammattiliittojen kanssa, jossa arvioidaan koulutuksen sisältöjen työelämävastaavuuksia ja tarpeita (ks. hanke-esitys, liite B).

Tohtorikoulutus arvioidaan kokonaan, kun useampia kuvataiteen tohtoreita (viisi) valmistuu. Suunniteltu vuosi on 2006.

Taideyliopistojen yhteisen laatuhankeen yhtenä tavoitteena on mm. hallinnon prosessien arviointi.

4. Voimavarat

4.1. Hanke-esitykset

Kuvataideakatemia esittämät hankkeet ovat prioriteettijärjestyksessä:

1. Varustaminen (jatkohanke) (liite A)
2. Opiskeluprosessien kehittäminen (jatkohanke) (liite B)
3. Jatkokoulutuksen ja taiteellisen tutkimuksen kehittäminen (uusi hanke) (liite C)
4. Kuvataideakatemia luovassa tietoyhteiskunnassa – virtuaaliyliopiston kehittämishanke 2005-2006 (jatkohanke) (liite D)

4.2. Tilat ja varustaminen

Uusien tilojen käyttöönotto

Kuvataideakatemia muutti uusiin tiloihinsa Taiteen taloon Sörnäisiin marras-joulukuun vaihteessa 2003. Alkuperäinen käyttöönottoaika oli kesällä 2003 ja seuraava valmistumisajankohdan arvio oli 1.9.2003. Tuleva vuokranantaja vakuutti kirjallisesti vielä 31.7.2003, että kiinteistö valmistuu 1.9.2003. Kiinteistö ei vahvistettuna ajankohtana kuitenkaan ollut muutettavassa kunnossa ja Kuvataideakatemia joutui lykkäämään muuttoaan marras-joulukuun vaihteeseen 2003. Myöhäisestä muuttoajankohdasta johtuen päätettiin kevätlukukausi 2004 aloittaa helmikuun alussa.

Vuokrasopimusneuvottelut

Kuvataideakatemia solmi esisopimuksen Senaatti-kiinteistöjen kanssa uusista tiloistaan 29.3.2001. Vuokrattavaa pinta-alaa oli esisopimuksen mukaan 7.561 m² kokonaisvuokra-kustannuksien ollessa 7.116.493 mk vuodessa.

Joulukuussa 2002 Kuvataideakatemia hallitus hyväksyi Senaatin tarjouksen lisätilan sisällyttämisestä esisopimuksen vuokraehyökseen siten, että Kuvataideakatemia kokonaispinta-ala Taiteen talossa tulee olemaan 9.245 htm². Senaatti-kiinteistöjen edustajan kirjallisen vakuutuksen mukaan lisätila mahtui jo sovittuun vuokraehyökseen kustannusten alittumisen vuoksi.

Projektin aikataulujen myöhästymisen vuoksi käytiin keväällä 2003 pitkällisiä vuokra-neuvotteluja Senaatin kanssa ja vuokrasopimus allekirjoitettiin lopulta heinäkuussa 7.7.2003 ja pinta-alaksi oli korjattu 8.924 m², kuukausivuokran ollessa esisopimuksen mukainen 99.742,33 euroa (11,18 €/m²) kuukaudessa.

Vuokrasta on jouduttu neuvottelemaan toistuvasti tämänkin jälkeen syksyllä 2003 ja tammikuussa 2004. Esisopimuksen kustannusarvio 11,5 miljoonaa euroa on Senaatin laskelmien mukaan noussut 13,2 miljoonaan euroon ja Kuvataideakatemia vuokraan vaikuttavat kustannukset ovat 1,3 miljoonaa euroa. Vuositasolla vuokran nousuvaade olisi siten 91.000 euroa ja kuukausitasolla 7.583 euroa.

Esisopimuksen ja varsinaisen vuokrasopimuksen mukaan yleisen kustannustason ja suhdante-tilanteen ylittävä hankkeen kustannusten nousu edellyttäisi molempien sopijapuolien hyväksyntää.

Esisopimus, kohta 5. Vuokran määrä ja maksaminen: yleisen kustannustason ja suhdante-tilanteen ylittävä hankkeen kustannusten nousu edellyttää molempien sopijapuolien hyväksymistä. Ylityksestä sovittaessa on samalla sovittava ylityksen vaikutus vuokraan.

Vuokrasopimus, kohta Muut ehdot: Kustannusten nousu edellyttää molempien sopijapuolten hyväksymistä. Ylityksestä sovittaessa on samalla sovittava ylityksen vaikutus vuokraan.

Kustannusylityksistä ei ole neuvoteltu Kuvataideakatemia kanssa ja vielä kesällä 2003 Senaatin Etelä-Suomen alueen aluejohtaja vakuutti kirjallisesti Kuvataideakatemialle ja opetusministeriön tilatyöryhmän puheenjohtajalle, että projektin kustannukset eivät tule ylittymään. Senaatin vuokraa koskeva lisävaade on esisopimuksen ja vuokrasopimuksen vastainen, koska kustannusylityksistä ei ole lainkaan neuvoteltu Kuvataideakatemia kanssa. Senaatin projektinjohtaja on myöntänyt suullisesti tammikuun 2004 vuokrasopimuksissa, että kustannusten nousu

on ollut myös Senaatille yllätys ja se johtuu huonosta projektinjohtamisesta sekä projektin kustannusseurannan pettämisestä.

Kielteisen kannan vuokrannousuun edellä esitetyn vuoksi otti myös opetusministeriön Kuvataideakatemia tilahanke-työryhmä (asetettu 15.10.2001) kokouksessaan 16.1.2004 ja ohjeisti lisäksi Kuvataideakatemialle olemaan allekirjoittamatta uutta vuokrasopimusta Senaatin kanssa ennen kuin opetusministeriö on antanut yliopistoille ohjeet yliopistojen vuokra-työryhmän esittämien yliopistojen ja Senaatin välisten vuokrasopimusperiaatteiden pohjalta.

Vanhojen tilojen vuokrasopimukset

Neuvotteluissa edellisten tilojen vuokranantajien kanssa päästiin Kuvataideakatemialle suotuisaan tulokseen ja budjettia jäivät rasittamaan vain valokuvauksen tiloihin tehtyjen muutostöiden kustannukset n. 19.000 €, joita maksetaan heinäkuuhun 2005 asti.

Tila- ja varustamishankkeen budjetti

Vuosien 2001 ja 2002 tulossopimusneuvotteluissa tila- ja varustamishankkeen budjetiksi sovittiin 2.114.000 €: 1.009.000 € vuodelle 2003 ja 1.105.000 € vuodelle 2004. Opetusministeriön kanssa 4.9.2001 tehdyssä tulossopimuksessa on myös sovittu, että tilaratkaisusta aiheutuvat vuokralisäykset (vuositasolla enintään 260.000 euroa) otetaan huomioon akatemian perusrahoituksessa. Vuoden 2003 tulossopimusneuvotteluissa opetusministeriö myönsi 75.000 € ylimääräisiin vuokratilakustannuksiin.

Uusiin tiloihin liittyvien hankintojen suunnittelusta ja toteutuksesta on vastannut Kuvataideakatemia hankintatyöryhmä, joka kokoontui vuonna 2003 kaikkiaan 13 kertaa. Hankintoja jatketaan suunnitelmien mukaisesti vuonna 2004. Lisäksi haetaan lisärahoitusta uusista kiinteistöön liittyvistä järjestelmistä sekä muutos- ja lisätöistä aiheutuviin kustannuksiin. Opetusministeriön tilatyöryhmä on puoltanut lisärahoitusta kokouksessaan 9.6.2003 minimissään 40.000 €. Myöskin opm:n nimittämän konsulttiarkkitehdin mukaan muutokset ovat välttämättömiä tilojen turvallisen ja tarkoituksenmukaisen käytön varmistamiseksi. Varustamisen jatkohanke-esitys liitteessä A.

Kuvataideakatemia uusien tilojen suunnittelua ja toteutusta on ohjannut ja valvonut opetusministeriön 15.10.2001 asettama Kuvataideakatemia tilahanke-työryhmä.

Kuvataideakatemiassa sisäisesti projektia suunnitteli ja ohjasi tila- ja varustamishankkeen suunnittelutyöryhmä, joka koostuu henkilöstöstä ja opiskelijoista.

4.3. Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Vuonna 2005 kannattavuustavoite on 960 €, joka on 24% tuloista (4.000 € arvioitua tuloa).

4.4. Yhteisrahoitteinen toiminta

Kuvataideakatemia arvioi saavansa v. 2005 tuloja yhteisrahoitteiseen toimintaan n. 25.000 €.

5. Tulostavoitteiden toteutumaraportti

Kuvataideakatemia ja opetusministeriön välisessä tulossopimuksessa koskien vuotta 2003 (tulossopimuskausi 2001-2003) on sovittu uusia opiskelijoita, ylempiä korkeakoulututkintoja, jatkotutkintoja, kansainvälistä opiskelijavaihtoa ja liiketaloudellista maksullista toimintaa koskevista määrällisistä tavoitteista. Ohessa toteutumien vertailut asetettuihin tulostavoitteisiin.

Uudet opiskelijat

Tavoite 01-03 01-03	Tavoite 04-06	Toteutuma 2003	Toteutuma
- 38,3	45	39	(39+37+39=)

Tulossopimuskauden 2001-2003 uusien opiskelijoiden toteutuma on verrattain lähellä tulossopimuskauden 2004-2006 uusien opiskelijoiden tavoitetta.

Kuvataideakatemiaan haki vuonna 2003 kuvataiteen *kandidaatin* tutkintoa suorittamaan yhteensä 566 opiskelijaa, joista hyväksyttiin uusiksi opiskelijoiksi yhteensä 26 uutta opiskelijaa (4,6%). 24 hakijaa otti opiskelupaikan vastaan. Uusista opiskelijoista 4 on ulkomaan kansalaisia (16,7%). Ulkomaalaisia hakijoita oli yhteensä 52 (9,2% hakijoista). Kuvataideakatemiaan *maisterin* tutkintoa suorittamaan (alemman korkeakoulututkinnon tai sitä vastaavan tutkinnon pohjalta) haki yhteensä 77 hakijaa, joista 16 hyväksyttiin uusiksi opiskelijoiksi (20,8%). 15 hyväksytyistä otti opiskelupaikan vastaan. Uusista opiskelijoista 5 on ulkomaan kansalaisia (33%). Ulkomaalaisia hakijoita oli yhteensä 17 (22,1% hakijoista). Ulkomaalaisten hakijoiden ja hyväksytyjen suuri osuus selittyy Kuvataideakatemiaan korkeatasoisella opetuksella ja tutkimuksella sekä hyvällä kansainvälisellä tunnettavuudella.

Kuvataiteen maisterin tutkinnot

Tavoite 01-03 01-03	Tavoite 04-06	Toteutuma 2003	Toteutuma
25	30	34	(47+18+34=) 33

Vuonna 2003 suoritettiin kuvataiteen maisterin tutkintoja 34. Vuosina 2001 ja 2002 suoritettuja ylempiä korkeakoulututkintoja oli 47 ja 18. Kuvataiteen maisterin tutkintojen tavoite kaudelle 2001-2003 (25 tutkintoa/v.) ylitettiin reilusti (ka. 33 tutkintoa/v.). Suoritettujen tutkintojen keskiarvoinen määrä ylitti myös kaudelle 2004-2006 asetetut tavoitteet.

Kuvataiteen tohtorin tutkinnot

Tavoite 01-03 01-03	Tavoite 04-06	Toteutuma 2003	Toteutuma
1	2	0	(1+1+0=) 0,7

Vuonna 2003 ei suoritettu kuvataiteen tohtorin tutkintoja. Vuosina 2001 ja 2002 tutkintoja suoritettiin yksi (1+1).

Kuvataiteen tohtorin tutkintojen tavoite kaudelle 2001-2003 (1 tutkinto/v.) saavutettiin lähes (ka. 0,7 tutkintoa/v.). Vuoden 2004 realistisena tavoitteena on täyttää tulossopimuskauden 2004-2006 tutkintotavoite (2 tutkintoa/v.).

Kansainvälinen opiskelijavaihto

Tavoite 01-03 01-03	Tavoite 04-06	Toteutuma 2003	Toteutuma
15	15	13	(12+14+13=) 13

Luvut kuvaavat Kuvataideakatemiaan perustutkinto-opiskelijoiden vaihtosopimusten kautta kansainväliseen opiskelijavaihtoon osallistuneiden määrää (yli 3 kk:n vaihto). Näiden lisäksi useat opiskelijat ovat hakeutuneet ilman sopimusta ulkomaille opiskeluun.

Kuvataideakatemiaan opiskelijavaihtoluvut ovat lähellä asetettuja tavoitteita. Viime vuosien trendi on ollut, että Kuvataideakatemiaan tulee enemmän vaihto-opiskelijoita kuin mitä akatemiasta lähtee ulkomaille. Akatemiaan opiskelemaan tulevien vaihto-opiskelijoiden määrät viime vuosina: 2001=21; 2002=13, 2003=14.

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Tavoite 01-03	Tavoite 04-06	Toteutuma 2003	Toteutuma 01-03
840 €	950 €	1.855 €	(2.102+4.422+ 1.855=) 2.793 €

Vuonna 2003 Kuvataideakatemiaan liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kannattavuustavoite oli 840 €. Maksullisen toiminnan tuloja oli toimintavuonna 2.040 € ja menoja 185 €. Maksullinen palvelutoiminta on sisältänyt kopio- ja avainkorttien, opinto-oppaan sekä julkaisujen myynnin tuotot. Maksullisen toiminnan kannattavuustavoite on ylittynyt selkeästi vuonna 2003 ja tulossopimuskauteksi 2001-2003.

Täydennyskoulutukseen on saatu opetusministeriöltä vuosille 2003-2004 tuotekehitysrahaa 25.000 €. Tuotekehitysrahaa ei ole käytetty toimintavuonna 2003. Vuodelle 2004 on suunnitteilla täydennyskoulutuksen opintokokonaisuuksia (ks. Aikuiskoulutuksen verkkoraportointi).

HANKE-ESITYS VUODELLE 2005

Yliopisto: **Kuvataideakatemia**

Hankkeen sisältökuvaus:

Varustaminen - Uudet järjestelmät, muutostyöt ja lisäasennukset (jatkohanke)

Verrattuna aikaisempiin tiloihin on kiinteistöön liittyvien järjestelmien määrä ja laatu kasvanut huomattavasti, jotta monikäyttäjäisen kiinteistön turvallisuus pystytään takaamaan. Kulunvalvontaan on jouduttu tekemään useita muutoksia kiinteistön erittäin haastavan rakenteen vuoksi. Lisäasennuksia joudutaan vielä tekemään etenkin julkisen tilan ja opetustilojen rajauksissa.

Lisäksi suunnitellaan Kuvataideakatemiaa vastaava tilavarausjärjestelmä, jotta tiloja pystytään joustavasti käyttämään ja vuokraamaan myös ulkopuolisille tahoille. Myös laitehävikkiä vähentävän laitevarkauksien estojärjestelmän kehittäminen on tarpeellista, sillä tilojen käyttöaste tulee kasvamaan. Näyttelyitä pidetään uusien tilojen aulassa ja näyttelytilassa sekä ulkopuolisissa galleriatiloissa. Opetusministeriön tilatyöryhmä puolsi kokouksessaan 9.6.2003 hankkeeseen yhteensä 40.000 euroa uusista järjestelmistä aiheutuviin kustannuksiin.

Kuvataideakatemia ilmoitti projektille kesällä 2003, että materiaaliopin opetus halutaan siirtää opetuksen vaatimuksia paremmin vastaavaan tilaan. Arvio kustannuksista saatiin tammikuussa 2004 ja muutos jouduttiin siirtämään kesälle 2004 opetuksen alkamisen sekä muutoksen senhetkisen kalleuden (projektinjohtokonsultin kustannuslaskelma n. 70.000 €) vuoksi. Lisäksi muutoksia ja lisäasennuksia joudutaan tekemään yksittäisten tilojen varustukseen, lukitukseen sekä esim. lvi-järjestelmään. Opetusministeriön nimittämän konsulttiarkkitehdin mukaan muutokset ovat välttämättömiä tilojen turvallisen ja tarkoituksenmukaisen käytön varmistamiseksi. Vaaditut muutokset ovat pääosin kiireestä johtuneita suunnitelmapuutoksia.

Kuvataideakatemiaa varustamisen lisähanke koostuu uusien järjestelmien ja tilojen muutos- ja lisätöistä.

Kulunvalvonnan lisäkustannukset 2003	19.817 €
Kulunvalvonnan lisäkustannukset 2004	7.500 €
Tilavarausjärjestelmä	5.000 €
Laitevarkauksien estojärjestelmän kehittäminen	10.000 €
Materiaaliluokan muutostyön KuvAn arvio	25.000 €
Ruiskumaalaushuoneen muutokset	5.000 €
Sähköasennukset	5.000 €
4. ja 6. krs:n opiskelija-ateljeiden levytyöt	5.300 €
LVI-järjestelmän lisäasennukset	7.000 €
Lukituksen muutokset	2.500 €
Henkilöstön koulutus	4.000 €
Yhteensä	96.117 €

Opetusministeriön aiemmin osoittama hankerahoitus (vuosi / euromäärä)

2003: 1.009.000 €; 2004: 1.180.000 €

Kustannusarvio (1000 €)	Yhteensä	2005
Yhteensä	96.117 €	96.117 €
Opetusministeriö	96.117 €	96.117 €

Hankkeen prioriteettinumero yliopiston sisällä: 1

HANKE-ESITYS VUODELLE 2005

Yliopisto: Kuvataideakatemia
Hankkeen sisältökuvaus:
<p>Opiskeluprosessien kehittäminen (jatkohanke)</p> <p>Kuvataideakatemia tutkintorakenteen uudistaminen ja opetussuunnitelmien työstäminen Bolognan julistuksen mukaiseksi jatkuu toimintavuotena 2005. Prosessiin liittyvät vaatimukset kahden syklin tutkinnosta täyttyvät jo tälläkin hetkellä. Käytännössä kandidaatin tutkinto on kuitenkin ollut vain välivaihe etenemisessä kohti maisterin tutkintoa eikä kandidaattivaiheeseen ole sisältynyt opinnäytevaatimusta. Vuoden 2005 tavoitteisiin opinnäyte sisältyy, ja sen toteuttaminen liittyy toimintakauden tavoitteisiin.</p> <p>Tutkintorakenteen ja opetussuunnitelmien kehittämistyötä tehdään akatemiassa laaja-alaisesti niin, että erityisinä painopisteinä on kandidaatin tutkinnon opinnäyte, maisterin tutkinnon opinnäyteeseen liittyvä ohjaus, samoin kuin koko opiskeluajan kattava systemaattinen kirjoittamisen opetus. Myös vieraskielisen opetuksen entistä tehokkaampi tarjonta lisääntyvälle ulkomaisten perusopiskelijoiden joukolle ja laajemminkin kansainvälisyyteen panostaminen kuuluvat kehittämiskohteisiin. Yhdeksi merkittäväksi painopisteeksi on noussut myös Kuvataideakatemiaan opetukseen liittyvä työelämävalmiuksien entistä suunnitelmallisempi tarjonta. Opetuksen ja työelämävalmiuksien välisiä kytkentöjä on tarkoitus kartoittaa selvityshankkeella 2005-2006.</p> <p>Hanke-esitykseen sisältyy lyhyt kuvaus osahankkeista resurssitarpeineen.</p>

Opetusministeriön aiemmin osoittama hankerahoitus (vuosi / euromäärä) 2003/70.000 €, 2004/ 100.000 €, 2005/90.000€; 2006/70.000 €

Kustannusarvio (1000 €)	Yhteensä	2005	2006	2007
Yhteensä	324.100	104.200	115.300	104.600
Yliopiston osuus	81.025	26.050	28.825	26.150
Opetusministeriö	243.075	78.150	86.475	78.450
Muu rahoitus				
- sovittu				
- mahdollinen	mahdollinen	mahdollinen	mahdollinen	

Hankkeen prioriteettinumero yliopiston sisällä: 2
--

Opiskeluprosessien kehittäminen: perustelut ja lyhyt kuvaus osahankkeista

Kandidaatin ja maisterin tutkintojen kehittämisen ohella tehdään yleisempää opiskeluprosessien kehittämistyötä, jonka osa-alueita ovat kirjoittamisen opetuksen kehittäminen, vieraskielisen opetuksen lisääminen sekä monipuolisten työelämävalmiuksiin liittyvien taitojen tarjoaminen. Koulutuksen sisältöjen vastaavuus työelämän vaatimuksiin kaipaavat vielä tukeen tutkimustietoa, jota on tarkoitus kerätä lukuvuonna 2005-06.

1. Kirjoittamisen opetus

Vuodeksi 2003 akatemialle myönnettiin 20.000 euron hankeraha kirjoittamisen opetuksen kehittämiseen. Tämä käynnisti monipuolisen kehityksen, jonka tuloksena on luotu kirjoittamisen opetukselle rakenne, joka ottaa opiskelijat ensimmäisestä vuodesta lähtien mukaan kirjoittamisen opetukseen ja laajentaa opetuksen kirjoittamisen eri lajeihin ja tavoitteisiin. Kirjoittamisen opetuksen kehittämistyö liittyy kiinteästi maisterin tutkinnon kehittämishankkeeseen ja luo pohjan teoriapainotteisemman opinnäytteen mahdollistavalle suuntautumisvaihtoehdolle.

Kirjoittamisen opetuksen tavoitteista:

Yleisen opetuksen osaston järjestämän opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille ajatukselliset välineet ymmärtää nykytaiteen eri osa-alueita sekä erilaisia työskentelytapoja kuten myös sitä mitä taiteilijana toimiminen kulttuurissamme merkitsee. Nykytaiteen historian ja teorian hallitseminen on edellytys sille, että pystyy tarkastelemaan sekä tämän hetken taidetta että nyky maailmaa laajemminkin itsenäisesti ja kriittisesti arvioiden. Teoriaopetuksessa korostetaan erityisesti nykytaiteen teorian ja erilaisten taiteellisten käytäntöjen välistä vuoropuhelua, ja opetuksen päämääränä on, että opiskelijat hallitsevat tiedollisesti kansainvälisen taideteorian kentän ja sen erilaiset lähtökohdat. Kirjoittamisen opetus niveltyy näihin yleisiin tavoitteisiin ja pyrkii vastaamaan niitä hyvin erilaisia tilanteita ja konteksteja, joissa taiteilija nykypäivänä työskentelee kirjoittamalla tai muutoin käyttää kirjoittamista välineenä. Päämääränä on kirjoittamisen opiskelun integroiminen mahdollisimman suurella määrällä muuhun koulutukseen ensimmäisestä opiskeluvuodesta alkaen. Opiskelun puitteissa kirjoittamisen opetus antaa välineet lopputyön kirjallisen osuuden laatimiseen oli kirjallinen osuus sitten itsenäinen, kirjallisesti vaativampi tutkielma tai oman taiteellisen työskentelyn dokumentointiin ja kontekstualisointiin tähtäävä tekstiosuus.

Kirjoittamisen opetuksen rakenteesta:

1. vuosikurssin tavoitteena on esseen ja asiaproosan hallinta. Esseekirjoituksen ohjausta järjestetään taidehistorian opetuksen yhteydessä. Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua myös kirjoitusviestinnän opetukseen. 2. vuosikurssista eteenpäin kirjoittamisen opetus laajenee erilaisiin kirjoittamisen tyylilajeihin, tarkoituksiin ja genreihin. Esseetyöskentely jatkuu teoriakursseilla.

Kirjoittamisen opetuksen teema-alueita 2. vuosikurssista alkaen:

- Dokumentaatio ja kontekstualisointi
- Työskentelypäiväkirja taiteellisessa työskentelyssä
- Projektien toteuttamiseen tähtäävä kirjoittaminen (cv, portfolio, projektit, apuraha-anomukset, lehdistötiedotteet jne.)
- Taidekritiikin kirjoittamiskäytännöt
- Kirjoittaminen taiteellisessa työskentelyssä (dramaturginen kirjoittaminen, käsikirjoitukset)
- Vapaa kirjoittaminen: fiktio ja lyriikka (kirjallisuuden eri genret)
- Lopputyötä työstäessään opiskelijalla on mahdollisuus saada ohjausta myös kirjalliseen osaan.

Opiskelijan kirjoittamista pyritään tukemaan kaikilla tasoilla ja eri vaiheissa. Mahdollinen kandidaatin tutkinnon opinnäyte tuo omat vaatimuksensa kirjoittamisen opetuksen suunnittelulle. Kun tavoitteena on maisterin tutkinnon lopputyöhön liittyvä kirjallinen osuus, pyritään kirjoittamisen monipuolisella opettamisella ja muun teoriaopetuksen tuella vahvistamaan opiskelijan kykyä kirjallisesti käsitellä oman taiteenalan problematiikkaa.

2. Vieraskielisen opetuksen lisääminen

Uusien yhteisten tilojen myötä on tullut mahdolliseksi toteuttaa entistä systemaattisemmin englanninkielistä opetustarjontaa. Kielitaidon kartuttamisen tarve ilmenee käytännössä ulkomaisten asiantuntijavierailijoiden määrän lisääntyessä; entistä useampi opiskelija saa mahdollisuuden osallistua kansainvälisiin projekteihin, mikä usein myös johtaa opiskelijat vapaaehtoisten kieliopintojen pariin.

Kuvataideakatemia on varsin kansainvälinen yliopisto: Erityisesti tämä näkyy ns. erillismaistereiden kohdalla; vuonna 2003 opintonsa aloittaneista uusista erillismaistereista 1/3 tulee ulkomailta. Kandidaatin tutkinnon suorittajista (v. 2003) 17,4 % oli ulkomaalaisia, maisterin tutkinnon suorittajista 15,3 % ja 9,1 % tohtorintutkinnon suorittajista.

Ulkomaisten opiskelijoiden jo nyt suuri ja jatkuvasti lisääntyvä määrä luo perusopetukselle suuren haasteen. Perusopetuksen tarjonta on ollut valtaosin suomenkielistä, mikä on aiheuttanut ongelmia ulkomaalaisille tutkinto-opiskelijoille. Tavoitteena onkin, että vuonna 2005 valtaosa opetussuunnitelmien pakollisista kursseista olisi mahdollista suorittaa suomen kielen lisäksi myös englannin kielellä. Erityisesti tämä koskee teoriaopetusta, joka on pääasiassa luentomuotoista. Myös kirjoittamisen opetus englannin kielellä vaatii ns. natiiviopettajaa. Peruskursseille tarvittaisiin englanninkielistä opetusta nykyisten lisäksi noin 10 x 40 tuntia à 42 € eli yhteensä 16.800 €. Tähän sisältyy noin 80 tuntia kirjoittamisen opetusta, 240 tuntia kuvallisen ajattelun opetusta ja 80 tuntia muuta teoriaopetusta. Taideosastojen englanninkielistä aineopetusta on jo nyt varsin kattavasti tarjolla samoin kuin ulkomaisten vierailijoiden opetusta. Nämä eivät kuitenkaan täytä pakollisen perus- ja teoriaopetuksen tarpeita.

Akatemian kandidaatin tutkintoon sisältyy pakollisina opintoina toisen kotimaisen kielen taito sekä yhden vieraan kielen suullinen ja kirjallinen taito. Käytännössä tämä tarkoittaa yleensä englantia. Englanninopetuksen lisäksi myös muiden eurooppalaisten valtakielten opetusta pyritään tarjoamaan opiskelijoille. Toistaiseksi kielitaitovaatimuksia ei ole tarkoitettu lisätä, vaan käyttää pikemminkin vapaaehtoisuusperiaatetta. Tarjonnassa hyödynnetään Helsingin yliopiston kielikeskuksen järjestämää opetusta, johon opiskelijoita innostetaan osallistumaan.

Myös ulkomaalaisten opiskelijoiden suomen kielen opintoja tuetaan entistä laajemmin. Jo nyt useat ulkomaalaiset opiskelijat käyvät vapaaehtoisesti suomen kielen peruskursseilla ja osa jatkaa pidempäänkin. Ulkomaalaisilta ei ole tarkoitettu vaatia suomen kielen taitoa, vaan pikemminkin kannustaa vapaaehtoiseen opiskeluun.

Tavoitteena on myös, että vuodesta 2005 alkaen koulutusohjelmien käyttöön saataisiin rekrytoitua pysyvä assistenttikiintiö ulkomaalaisten maisteriksi valmistuneiden opiskelijoiden joukosta. Tämä takaisi jatkuvan ulkomaisen asiantuntijuuden säilymisen akatemian käytössä ja parantaisi ulkomaisten opiskelijoiden palvelua.

3. Työelämävalmiuksien kehittäminen

Kuvataideakatemian opetukseen sisältyy vahva ammatillisten valmiuksien opiskelun perinne. Vaikka itsenäinen taiteilijuus on useimman opiskelijan tavoitteena, valtaosa kuitenkin saa elatuksensa itsenäisen taiteilijan työn ohessa jostakin muusta, parhaimmillaan taidetta sivuavasta työstä. Työelämävalmiuksien kehittäminen ja työelämän tarpeiden tunnistaminen onkin yksi akatemian suurista tulevaisuudenhaasteista. Tiedot alan heikosta työllisyydestä ja kuvataiteen korkeakoulutuksen saaneiden ansiotasosta ovat varsin hälyttäviä. Tilastokeskuksen mukaan akatemiasta valmistuneista maistereista oli vuonna 2001 työttömiä tai ns. ”muita” runsas 38 %. Ansiotyössä saman tilaston mukaan oli 56 %. Luvut ovat huomattavasti muita taidekorkeakouluja alhaisemmat. Taiteilijoiden työllistämisedellytyksiä ja sosiaaliturvaa selvittäneen toimikunnan (TAISTO II, v. 2000) muistiossa ehdotetaan, että

Opetusalan viranomaiset kiinnittävät taidealan koulutuksessa huomiota yritystoimintaa koskeviin opetuksen sisältöihin. Erityisen tärkeää on käytännönläheisen opetuksen antaminen yrityksen perustamiseen, johtamiseen ja kehittämiseen liittyvistä asiakokonaisuuksista. Keskeistä on myös alan

oppilaitosten verkostoituminen liike-elämän kanssa ja kokeneitten yrittäjien ja elinkeino-elämän edustajien käyttäminen opetuksessa.

Yrittäjyys onkin viime aikoina noussut yhdeksi varteenotettavaksi vaihtoehdoksi erityisesti nuorten taiteilijoiden keskuudessa. Nuoret perustavat vaihtoehtoisia gallerioita esim. osuuskuntamuodossa tai ryhtyvät muunlaiseen yrittäjätoimintaan. Tähän liittyvästä tietotaidosta on kuitenkin vielä pulaa. Akatemiassa koetaan välttämättömäksi ryhtyä toimenpiteisiin, joilla työllisyyden kehitystä voitaisiin kääntää parempaan suuntaan. Erityisesti pyritään tarjoamaan opintokokonaisuuksia, joilla omaa työllisyyttä ja uskallusta yrittäjyyteen on mahdollista vahvistaa.

Työelämävalmiuksiin liittyvää opetusta toimintavuonna 2005:

- Itsenäisen taiteilijan problematiikkaa käsitellään esim. *Kuvataiteilija ammatissaan* –kurssilla, joka vuosittain valmentaa opiskelijoita taloudenpidon, verotuksen, sosiaaliturvan, sopimus- ja tekijänoikeusasioiden alalla.
- Taiteen tuottamisen opetus akatemian koulutustarjonnassa lisääntyy. Tila-aikataiteen osastolla tuottamiskoulutus on ollut pakollinen kurssi vuodesta 2003. Myös yleisen opetuksen osasto toteuttaa tuottamiseen liittyvää opetusta.
- Tuottamisen käytäntöihin tutustutaan kevätkaudella 2004 käynnistyneessä usean vuoden mittaisessa *Tuntematon kaupunki* –projektissa, joka on avoin kaikille akatemian opiskelijoille ja jonka eri vaiheissa opiskelijat toteuttavat itsenäisesti omia pientuotantoja kaikkine niiden vaatimine osa-alueineen.
- Omien projektien tuottamisen tukemiseen liittyy opetussuunnitelmiin sisällytettävä tv-taitojen opetus, jossa perehdytetään mm. omien töiden digitoimiseen ja verkkosivujen tuottamiseen, mikä antaa opiskelijalle valmiuksia esitellä omaa tuotantoaan digitaalisessa muodossa ja/tai verkon välityksellä. Tämä osaaminen mahdollistaa myös opinnäytteiden monimuotoisuuden.
- taideyliopistojen yhteinen tekijänoikeuslakimies on kaikkien opiskelijoiden käytettävissä.

Työelämävalmiuksien kehittämiseen liittyvä selvityshanke

Kuvataideakatemiasta valmistuneiden työllisyyskehitykseen ja sen parantamiseen liittyen akatemiassa on herännyt tarve toteuttaa selvitys, jonka avulla valmistuneilta saataisiin tietoa koulutuksen sisältöjen työelämävastaavuuksista ja mahdollisista uusista tarpeista.

Kuvataideakatemia on ollut korkeakoulu vuodesta 1993 ja yliopisto vuodesta 1998. Taiteen keskustuomikunnan toteuttamissa tutkimuksissa on luotu kuvaa taiteilijan ammatista ja taiteilijoiden toimeentulosta ja näiden kautta on saatu tärkeää tietoa alan työllisyydestä ja siihen liittyvistä kysymyksistä. Taiteen keskustuomikunnan julkaisu *'Kuvataiteen korkeakoulutus ja työmarkkinat – Selvitys Suomen Taideakatemian koulussa ja Kuvataideakatemiassa opiskelleiden työtilanteesta ja tyytyväisyydestä koulutukseen'* (Paula Karhunen, 1996) ei vastaa tämän hetken tilannetta eikä nykyisiä opetussuunnitelmia.

Taidealan ammattikorkeakoulujen lisääntyminen tuottaa yhä enemmän alalle hakeutuvia ja lisää kilpailua työelämässä. Kuvataiteen korkeinta koulutusta maassamme antavana akatemia tarvitsee ajanmukaista palautetta siitä, mitä opiskelijoiden työllistymiseen ja työelämän vaatimuksiin liittyviä asioita opetussuunnitelmia tehtäessä ja kurssitarjontaa toteutettaessa olisi syytä ottaa huomioon. Tämä tietous yhdistettynä mm. taiteen keskustuomikunnan julkaisemaan muuhun uuteen tutkimustietoon auttaisi kehittämään opetustarjontaa entistä paremmin vastaamaan tämän hetken tarpeita ja tulevaisuuden näkymiä.

Tavoitteena on, että ko. selvitys voitaisiin käynnistää vuoden 2005 aikana. Selvitystyöhön tarvittaisiin yhden tutkijan työpanos noin yhdeksän kuukauden ajaksi. Resurssitarpeeksi on arvioitu tutkijan palkkakustannukset lukuvuonna 2005-2006 yhdeksälle kuukaudelle kaikkine kuluineen 24.500 €.

Tutkintojen yleiseen kehittämiseen liittyvät asiat:

Kustannuslaskelma:	2005	2006	2007
Vieraskielisen opetuksen lisääminen 400 tuntia à 42 €, sisältää englanninkielisen kirjoittamisen opetuksen	16.800	16.800	16.800

Opetuksen ja työelämävalmiuksien väliset tarpeet, selvityshanke, tutkijan palkkaus 9 kk yht. 24.500€	10.900	13.600	
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	27.700€	30.400 €	16.800 €

4. Kandidaatin tutkinnon kehittämisen ja siihen liittyvä opinnäyte

Kandidaatin tutkinnon opinnäyte sisällytetään opetussuunnitelmiin vuoden 2005 syksystä alkaen, jolloin se tulee pakolliseksi kaikille kandidaatin tutkinnon suorittamisen aloittaville opiskelijoille. Ensimmäiset pakollisen opinnäytteen tekijät valmistuisivat siten aikaisintaan vuonna 2008. Takautuvasti opinnäytettä ei näillä näkymin vaadittaisi. Tätä aiemmin opintonsa aloittaneet voisivat tehdä kandidaatin opinnäytteen vapaaehtoisesti vuodesta 2005 alkaen.

Kandidaatin tutkinnon opinnäytteen muoto on vielä kehitteillä, mutta todennäköisesti se tulee olemaan varsin vapaamuotoinen: näyttely, portfolio tai muu taiteellinen suoritus. Opiskelijaa kohden varattaisiin materiaali- ja dokumentointikuluihin yhteensä 370 euroa, millä voidaan tukea mm. materiaalihankintoja näyttelyyn valmistamiseen.

Opinnäytteeseen liittyy ohjauksen ja tarkastuksen järjestäminen. Maisterin tutkinnon opinnäytettä pieni-muotoisempana kandidaatin opinnäytteen tekijälle varataan mahdollisuus käyttää keskimäärin 6 tuntia (à 34 €) ulkopuolista ohjaajaa. Tarkastajina toimivat yleensä joko tuntiopettajat tai muut ulkopuoliset asiantuntijat. Virkaopettajia on varsin vähän ja heidän resurssinsa eivät riitä kaikkiin tarjolla oleviin ohjaus- ja tarkastustehtäviin. Yhden ulkopuolisen tarkastajan kulut olisivat keskimäärin 190 euroa.

Opinnäytteen näyttely tai muu julkinen esiintyminen edellyttää myös tilan varaamista tarkoitukseen (esim. 1 viikko/näyttely tai vastaava). Akatemian omat näyttelytilat ovat varsin ylikuormitettuja, joten noin kahden-kolmenkymmenen uuden opinnäytteen esittelylle vuosittain täytyy olla mahdollista varata myös ulkopuolista näyttelytilaa. Tähän tarkoitukseen arvioidaan kuluvan vuositason noin kymmenentuhatta euroa.

Kandidaatin tutkinnon opinnäyte:

Kustannuslaskelma:

Vuosi	2005	2006	2007
Opinnäytteen tekijät	12	16	20
Kulut ohjauksesta	2.776	3.701	4.627
Kulut tarkastuksesta	1.410	1.767	2.209
Opiskelijan materiaalikulut	4.440	5.920	7.400
Näyttelytilan vuokrat	10.000	10.000	10.000
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	18.626	21.388	24.236

5. Maisterin tutkinnon kehittämisen

Maisterin tutkinnon kehittämisen tulevaisuuden suuntaviivoista on tehty suunnittelutyötä useilla eri tasoilla. Kehittämisen linjoiksi on muotoutunut kahden suuntautumisvaihtoehdon malli, joista toisessa opinnäyte painottuu vahvemmin käytäntöön ja toisessa painotus on teoreettisempi. Teoriapainotteisemmassa vaihtoehdossa kirjoittaminen liittyy erityisen kiinteästi opiskeluun ja opinnäytteeseen sisältyy aina myös kirjallinen osuus. Maisterin tutkintoon liittyviä ydinasioita ovatkin erityisesti tutkinnon sisällöllinen kehittäminen ja kaksiosainen lopputyö, lopputyön ohjauksen tehostaminen sekä opinnäytteiden julkiset tarkastustilaisuudet. Ohjauksen tarve on lisääntynyt samalla kun opinnäyte on muuttunut kaksiosaiseksi. Erityisesti tämä koskee kirjoittamiseen liittyvän henkilökohtaisen ohjauksen tarvetta. Materiaalikulujen lisääntynyt tarve johtuu sekin kaksiosaisesta lopputyöstä: kahteen näyttelyyn tarvitaan enemmän materiaalisia resursseja kuin yhteen ja vaihtoehdoiseen kirjalliseen osuuteen tarvitaan esim. väritulosteita, painatuksia jne.

Maisteriopintojen sisältöjen kehittäminen ja kaksiosainen lopputyö

Maisteriopintoihin liittyvän teoriaopetuksen määrää on lisätty ja sisältöjä kehitetty. Teoriaopetukseen on valmistunut tarkoitukseen soveltuva oppikirja (Mika Hannula: Kaikki tai ei mitään, kriittinen teoria, nykyaide ja visuaalinen kulttuuri, Kuvataideakatemia, Helsinki 2003). Myös käytännöllisten eli taiteellisten opintojen kurssitarjontaa on kehitetty lisäämällä syventävien opintojen seminaareja ja työpajoja. Opiskelijoiden identiteetin tukeminen kuuluu osaksi opetuksen sisältöjen kehittämistä: maisteriopiskelijoiden tueksi koulutusohjelmittain nimetty opettaja vastaa maisteriopiskelijoiden ohjaamisesta ja henkilökohtaisten opintosuunnitelmien päivittämisestä yhteistyössä opiskelijan kanssa. Vastuupettajiksi rekrytoitujen tuntiopettajien palkkaukseen varataan edelleen rahallisia resursseja.

Lopputyön vaatimustasoa on nostettu: syksystä 2003 alkaen maisterin tutkintoon aloittavat tekevät kaksiosaisen lopputyön, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että opiskelijan on opinnäyttettään varten toteutettava kaksi toisiinsa suhteessa olevaa näyttelyä tai vaihtoehtona näyttely ja siihen liittyvä laajempi kirjallinen osuus. Myös kahden näyttelyn vaihtoehtoon liittyy työskentelyä kontekstualisoiva teksti. Lopputyövaatimusten kasvu tarkoittaa myös lisääntyviä materiaalisia kuluja. Lopputyön toteuttamiseen (mm. näyttelyiden valmistamiseen liittyvät materiaaliset kulut) on vuosina 2003 ja 2004 varattu opiskelijaa kohden 340 € ja tämän lisäksi ns. dokumentointikuluna kullekin opiskelijalle 120 €. Kahden näyttelyn mallissa jouduttaneen tukemaan opiskelijaa hiukan runsaammin, minkä vuoksi opiskelijaa kohden arvioidaan tarvittavan tukea keskimäärin 500 €. Dokumentointikulut säilyvät ennallaan.

Lopputyön ohjauksen tehostaminen

Lopputyön tekijät ovat vuoden 2003 alusta voineet käyttää akatemian ulkopuolista lopputyön ohjaajaa maksullisesti 8 tuntia (tätä ennen 4 tuntia). Kun kaksiosainen lopputyö tuli pakolliseksi syksyllä 2003 opintonsa aloittaneille maisteriopiskelijoille ja kun osa opiskelijoista valitsee toiseksi osaksi kirjallisen lopputyön, on osoittautunut välttämättömäksi varautua ulkopuolisen ohjaajan tarpeeseen myös kirjallisen työn kohdalla. Tämä tulee osittain lisäämään ohjaustarvetta, mikä näkyy resurssiarviossa ohjauskulujen lisääntymisenä kahdeksasta kahteentoista tuntiin. Maisteriksi valmistuvien määrää on myös lisätty vastaamaan sisään otettavien opiskelijoiden määrää (perusopiskelijat + erillismaisterit). Lisäksi on otettava huomioon ne jo aiemmin opintonsa keskeyttäneet, jotka anovat opinto-oikeuden palauttamista ja täydentävät opintonsa maisteriksi.

Opinnäytteiden julkiset tarkastustilaisuudet

Vuonna 2003 aloitettiin valmistuvien maistereiden opinnäytteiden julkiset tarkastustilaisuudet. Tavoitteena on, että valtaosa valmistuvista opiskelijoista tarkastajineen osallistuisi tilaisuuteen. Ensimmäinen, vuoden 2003 syksyllä järjestetty tilaisuus osoitti ajatuksen toimivuuden. Vuonna 2004 alkaen tarkastustilaisuudet toteutetaan vielä vapaaehtoisuuspohjalta. Toimintavuonna 2005 tilaisuuksien rakennetta ja yhteyksiä opetukseen kehitetään edelleen. Tarkastustilaisuuksiin osallistuvat opiskelijan lisäksi myös opinnäytteen tarkastajat, mikä lisää entisestään opinnäytteen tarkastuksesta aiheutuvia kuluja. Tarkastustilaisuuteen osallistuvan tarkastajan palkkio on 170 €, pelkästä lausunnosta palkkio on 120 €.

Maisterin tutkinnon kehittäminen:

Kustannuslaskelma:

VUOSI	2005	2006	2007
Ohjaajan palkkiot	18.970	20.820	20.820
Materiaalikulut	25.420	27.900	27.900
Tarkastuskulut	13.518	14.837	14.837
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	57.908 €	63.557 €	63.557 €

HANKE-ESITYS VUODELLE 2005

Yliopisto: Kuvataideakatemia				
Hankkeen sisältökuvaus:				
<p>Jatkokoulutuksen ja taiteellisen tutkimuksen kehittäminen (uusi hanke)</p> <p>Kansainvälisen taiteellisen tutkimuksen yhteistyöverkoston perustaminen sekä kansainvälisyyttä edistävän julkaisutoiminnan käynnistäminen</p> <p>Suomalainen taiteellinen tohtorikoulutus on kansainvälisesti mitattuna poikkeuksellisen kehittyntä. Vuonna 1997 perustettu Kuvataideakatemia jatkotutkinto-osasto tohtorikoulutusohjelmineen on herättänyt ulkomailla positiivista huomiota. Kun esimerkiksi lukuisissa eurooppalaisissa taideakatemoissa ja -yliopistoissa ollaan vielä lähtökuopissa ja muun muassa pohditaan taiteen ja tieteen välisen suhteen roolia tulevissa taiteellisissa jatkotutkinto-ohjelmissa, toimii Kuvataideakatemia taiteelliseen työskentelyyn ja tekijyyteen sitoutuva tohtorikoulutusohjelma jo seitsemättä vuotta.</p> <p>Kuvataideakatemia taiteellisen tutkimuksen ja jatkotutkintojen vakiintuneisuudesta seuraa se, että akatemiassa ei enää ensisijaisesti painoteta sentyyppistä kansainvälistä yhteistyötä, joka keskittyy tohtorikoulutusten fundamentaaliin olemassaolon ongelmiin, kuten esimerkiksi siihen, onko taiteellinen tutkimus taidetta, tiedettä vai jotakin siltä väliltä. Akatemiassa ollaan pikemminkin kiinnostuneita kansainvälisen yhteistyön kautta löytyvistä uusista tutkimuksellisista käytännöistä. Käytännöistä, jotka ovat ennen kaikkea uskottavia ja motivoivia suhteessa kuvataiteilijan tapaan ajatella, työskennellä ja kommunikoida.</p> <p>Kuvataideakatemia jatkotutkinto-osaston professori Jan Kaila ja osaston teoriaopetusta koordinoiva Tuomas Nevanlinna osallistui huhtikuussa 2003 Amsterdamissa pidettyyn taiteellista tutkimusta käsitelleeseen seminaariin, jossa oli mukana edustajia useammasta eurooppalaisesta taideinstituutiosta. Seminaarin lopputuloksena päättivät Henk Slager (seminaarin järjestäjä, Utrecht Graduate School of Art) ja Kuvataideakatemia (Kaila ja Nevanlinna) perustaa kansainvälisen taiteellisen tutkimuksen yhteistyöverkoston, johon kutsuttaisiin mukaan sellaisia taideyliopistoja ja -akatemoita, joita kiinnostaa ennen kaikkea taiteellisen tutkimuksen dynaaminen, kuvataiteellisista käytännöistä esiin nouseva metodologinen problematiikka.</p> <p>(Amsterdamin seminaarista on tuotettu julkaisu: <i>Artistic Research</i>, Annette W. Balkema and Henk Slager (eds.), Lier en Boog: Series of Philosophy of Art and Art Theory, Volume 18, Editions Rodopi B.V., Amsterdam/NewYork, 2004.)</p>				
Opetusministeriön aiemmin osoittama hankerahoitus (vuosi / euromäärä)				
-				
Kustannusarvio (1000 €)	Yhteensä	2005	2006	2007
Yhteensä	136.240	57.680	39.280	39.280
Yliopiston osuus	27.248	11.536	7.856	7.856
Opetusministeriö	108.992	46.144	31.424	31.424
Muu rahoitus				
- sovittu				
- mahdollinen		mahdollinen	mahdollinen	mahdollinen
Hankkeen prioriteettinumero yliopiston sisällä: 3				

Verkoston perustamisseminaari järjestetään Kuvataideakatemia tiloissa tammikuussa 2005.

Verkoston kaavallaan tässä vaiheessa koostuvan seuraavista instituutioista:

- Konsthögskolan i Malmö (Ruotsi), vastuuhenkilöt rehtori Gertrud Sandqvist ja prof. Sarat Maharaj
- Städelschule (Düsseldorf, Saksa), vastuuhenkilö prof. Daniel Birbaum
- Higher Institute of Fine Art (Antwerpen, Belgia), vastuuhenkilö prof. Johan Swinnen
- Slade School of Fine Arts (Lontoo, Iso-Britannia), vastuuhenkilö Haas Kloek
- HKU, Utrecht Graduate School of Art (Hollanti), vastuuhenkilö Henk Slager
- Kuvataideakatemia (Suomi), vastuuhenkilöt rehtori Mika Hannula ja jatkotutkinto-osaston prof. Jan Kaila

Kuvataideakatemia on omasta puolestaan lähtenyt kartoittamaan taiteellisen tutkimuksen aluetta, ja on oletettavaa, että kansainvälinen verkosto vielä laajenee tässä esitetystä. Jatkotutkinto-osaston assistenttina toimivan Pekka Kantosen työtehtäviin kuuluu vuoden 2004 aikana ottaa globaalilla tasolla selville, missä taiteellisen tutkimuksen koulutusohjelmia on olemassa sekä miten nämä instituutiot määrittelevät taiteellisen tutkimuksen käsitteen.

Vuonna 2005 Kuvataideakatemiassa järjestettävän seminaarin päämääränä on panna alulle seuraavanlaisia kansainvälisiä yhteistyön muotoja vuosiksi 2005-2008 :

1. tohtoriopiskelijoiden vaihdot ja vierailut
2. opettajien sekä vastuuhenkilöiden vaihdot ja vierailut
3. jatkokoulutusohjelmien yhteiset seminaarit ja tapaamiset
4. eri tohtorikoulutusohjelmista tulevien opiskelijoiden yhteisnäyttelyt
5. eri tohtorikoulutusohjelmien yhteiset www-sivut
6. kansainvälisten kuvataiteellista tutkimusta käsittelevien julkaisujen – opinnäytteet, taiteellista tutkimusta käsittelevät muut teokset, katalogit sekä erilaiset digitaaliset tuotteet (CD, DVD jne.) – tuottaminen (toimittaminen, kääntäminen ja painattaminen).

Kansainvälistä taiteellisen tutkimuksen verkostoa käynnistettäessä ja kehitettäessä on keskeistä, että yhteistyötä tekevien instituutioiden käytössä on alaan liittyviä julkaisuja. Nämä julkaisut voivat olla instituutioiden yksin tai yhdessä tuottamia:

- eri instituutioissa valmistettuja opinnäytetöitä, jotka käännetään alkukielestä ainakin englannin kieleen. Kuvataideakatemia jatkotutkinto-osasto pyrkii siihen, että vuosittain valmistuvat kaksi opinnäytetöitä julkaistaan ainakin suomen- ja englanninkielisinä. Käännättäminen on kallista, mutta ratkaisevan tärkeää pienen kielialueemme takia.
- eri instituutioissa valmistettuja muita taiteelliseen tutkimukseen liittyviä artikkeleita tai laajempia tekstikokoelmia.
- instituutioiden yhteisten seminaarien tallenteita sekä näiden oheismateriaalina tuotettuja teoreettisempia julkaisuja.
- instituutioiden yhteisiin näyttelyihin liittyviä näyttelykatalogeja.
- erikseen tai yhdessä tuotettuja muita tallenteita (esim. CD- ja DVD -tallenteet).

Kansainvälisen taiteellisen tutkimuksen yhteistyöverkoston perustamiseen ja toiminnan käynnistämiseen liittyvät kustannukset vuosille 2005-2007

Tämä kustannusarvio koskee kansainvälisen yhteistyöverkoston perustamiseen ja kansainvälisen yhteistyön käynnistämiseen liittyviä Kuvataideakatemiaan kohdistuvia kuluja. Jatkossa toiminnalle pyritään hakemaan rahoitusta eri tahoilta ml. EU:lta.

1. Kansainvälisen yhteistyöverkoston perustamisseminaari Kuvataideakatemiassa tammikuussa 2005	
Kolmen päivän mittaiseen seminaariin on tarkoitus kutsua 10 vierailijaa yhteistyöverkoston kaavailuista taideyliopistoista ja -akatemiasta. Seminaarista on tarkoitus tuottaa julkaisu.	/ v. 18.400 € 2005
2. Opiskelijavaihdon käynnistäminen 2005-2007	
Tavoitteena on, että jokainen Kuvataideakatemiaan jatkotutkinto-opiskelija osallistuisi vähintään kerran opintojensa aikana kahdesta viikosta kahden kuukauden mittaiseen opiskelijavaihtoon, mikä tekisi keskimäärin kaksi n. kuukauden mittaista opiskelijavaihtoa vuodessa.	4.400 € / vuosi
3. Opettaja- ja henkilökuntavaihdon ja vierailujen käynnistäminen 2005-2007	
Tavoitteena on neljä n. neljän päivän mittaista opettaja- ja/tai henkilö-kuntavaihtoa ja/tai vierailua vuodessa.	2.880 € / vuosi
4. Eri tohtorikoulutuksista tulevien opiskelijoiden yhteisnäyttelyiden käynnistäminen 2005-2007	
Näyttelyihin liittyy tuottamis-, tiedotus- ja materiaalikuluja.	7.000 € / vuosi
5. Yhteisten www-sivujen perustaminen ja ylläpito 2005-2007	
	5.000 € / vuosi
6. Kansainvälisten kuvataiteellista tutkimusta käsittelevien julkaisujen tuottamisen käynnistäminen 2005-2007	
Julkaisujen toimittaminen, kääntäminen ja painattaminen.	20.000 € / vuosi
YHTEENSÄ VUODET 2005-2007	136.240 € YHT.

HANKE-ESITYS VUODELLE 2005

Yliopisto: Kuvataideakatemia
Hankkeen sisältökuvaus:
<p>Kuvataideakatemia luovassa tietoyhteiskunnassa – virtuaaliyliopiston kehittämishanke 2005-2006 (jatkohanke)</p> <p>Kuvataideakatemia uusi tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuuri tarjoaa hyvät puitteet akatemian virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämiseksi ja aseman vakiinnuttamiselle.</p> <p>Tavoitteena on, että tieto- ja viestintätekniikan käytöstä tulisi entistä luontevampi ja pysyvämpi osa Kuvataideakatemia jokapäiväistä toimintaa. Tieto- ja viestintätekniikan käytöllä ei kuitenkaan katsota olevan itseisarvoa, vaan tärkeänä pidetään, että se perustuu aina todellisiin tarpeisiin ja tuo toimintaan – opetukseen, tutkimukseen, taiteelliseen toimintaan ja hallintoon - jotain erityistä lisäarvoa.</p> <p>Omien vahvuuksien hyödyntäminen, toiminnan korkea laatu sekä kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön ja verkostoitumisen lisääminen ovat Suomen virtuaaliyliopiston strategian mukaisesti myös akatemian virtuaalitoimintaa ohjaavia yleistavoitteita.</p> <p>Kuvataideakatemia virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämishanke perustuu Suomen virtuaaliyliopiston strategiaan sekä Kuvataideakatemia tieto- ja viestintätekniikan opetusikäytön strategiaan ja toimeenpanosuunnitelmaan 2003-2006 (http://www.kuva.fi/info/info/TVT_strategia_03-06.pdf), ja sen painopisteet vuosina 2005-2006 ovat verkkopalveluiden ja sähköisen asioinnin kehittäminen, opiskelijoiden ja henkilöstön tieto- ja viestintätekniikan osaamisen lisääminen sekä virtuaaliopetuksen ja virtuaalisen näyttely- ja kirjastotoiminnan kehittämiseen tähtäävät erillisprojektit.</p>

Opetusministeriön aiemmin osoittama hankerahoitus (vuosi / euromäärä) 2001 / 29.433 €, 2002 / 84.500 €, 2003 / 50.000 €, 2004 / 53.000 €
--

Kustannusarvio (1000 €)	Yhteensä	2005	2006
Yhteensä	148.000	74.000	74.000
Yliopiston osuus	41.440	20.720	20.720
Opetusministeriö	106.560	53.280	53.280
Muu rahoitus			
- sovittu			
- mahdollinen	mahdollinen	mahdollinen	mahdollinen

Hankkeen prioriteettinumero yliopiston sisällä: 4
--

1. Lyhyt kuvaus osahankkeista

1.1 Verkkopalveluiden ja sähköisen asioinnin kehittäminen

Kuvataideakatemian uusi tieto- ja viestintätekninen infrastruktuuri tarjoaa mahdollisuuden suunnitella ja toteuttaa uusia, ajanmukaisia sähköisiä palveluja niin opiskelijoille, henkilöstölle kuin yleisöllekin.

Kauden 2005-2006 tavoitteina ovatkin verkkopalveluiden määrän lisääminen, jo olemassa olevien verkkopalveluiden laadun parantaminen sekä sähköisen asioinnin edistäminen. Sähköistä palvelua ei kuitenkaan pidetä itseisarvona, vaan verkkopalveluiden ja sähköisen asioinnin kehittämisen periaatteena on, että palvelun siirtäminen sähköiseen muotoon on oltava perusteltu ja sen on tuotettava lisäarvoa joko palvelun käyttäjille tai tarjoajalle.

Verkkopalveluiden ja sähköisen asioinnin kehittämisen pääkohdat ovat seuraavat:

1. Valtaosa opintoasiain- ja henkilöstöhallinnon sähköiseen muotoon soveltuvista palveluista pyritään siirtämään verkkoon vuoden 2006 loppuun mennessä. Opintoasiainpalveluihin liittyvät lomakkeet, ohjeet ja oppaat pyritään siirtämään verkkoon jo 1.8.2005 mennessä, jolloin uusi tutkintorakenne astuu voimaan, ja hallinnon lomakkeet, ohjeet ja oppaat välittömästi tämän jälkeen.
2. Ensisijaisen tärkeänä pidetään myös opintosuoritusrekisterin kehittämistä siten, että opiskelijat voivat omatoimisesti selata opintosuoritustietojansa verkon välityksellä sekä tulostaa oman opintosuoritusotteensa. Sähköinen opintosuoritusrekisteripalvelu pyritään saamaan käyttöön niin ikään uuden tutkintorakenteen voimaan tulon eli 1.8.2005 mennessä.
3. Myös CSC:n HAKA-projektia on tarkoitus seurata tulevalla kaudella ja mikäli projektiin liittyvä korkeakoulujen välinen opiskelijoiden sähköisen tunnistamisen järjestelmä saadaan tuotantokäyttöön, siinä pyritään olemaan mukana.

Verkkopalveluiden ja sähköisen asioinnin kehittämistä koordinoivat IT-päällikkö ja verkkotuottaja (liittyy hanke-esitykseen).

1.2 Tieto- ja viestintätekniikan perusopetuksen uudistaminen ja henkilöstökoulutuksen lisääminen

Kuvataideakatemian uusi tieto- ja viestintätekniinen infrastruktuuri tarjoaa myös hyvät puitteet tieto- ja viestintätekniikan perusopetuksen uudistamiselle ja henkilöstökoulutuksen lisäämiselle. Opiskelijoiden ja henkilöstön, erityisesti opettajien, tieto- ja viestintätekniikan osaamisen lisääminen on perusedellytys akatemian virtuaaliopetuksen ja muun virtuaalitoiminnan kehittämiseksi ja näin ollen tieto- ja viestintätekniikan perusopetuksen uudistaminen ja henkilöstökoulutuksen lisääminen kuuluu virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämisen tärkeimpiin osahankkeisiin kaudella 2005-2006.

• Tvt:n perusopetuksen uudistaminen: opiskelijoiden osaamisen kehittäminen

Kuvataideakatemian opiskelijoiden tvt-osaamistaso on alan perusluonteesta ja opetusperinteestä johtuen hyvin vaihtelevaa. Kuvataiteen opetus on pitkälle yksilöllistä, välittömään vuorovaikutukseen perustuvaa ja kaikille opiskelijoille yhteinen tvt:n perusopetus on tähän mennessä rajoittunut, resurssien vähäisyyden vuoksi, atk:n alkeiden opetukseen sekä kirjaston käytön henkilökohtaiseen opastukseen.

Tarve koko tvt:n perusopetuksen uudistamiseen on suuri, sillä tavoitteena on taata opiskelijoille niin tietoyhteiskunnassa, opiskelussa kuin työelämässäkin tarvittavat sekä yleiset että alakohtaiset tvt:n perusvalmiudet.

Tvt:n perusopetuksen uudistaminen kytketään tiiviisti tutkintorakenteen uudistamistyöhön ja se pyritään toteuttamaan kokonaisuudessaan vuoden 2006 loppuun mennessä.

Tvt:n perusopetuksen uudistamisen pääkohdat ovat seuraavat:

1. Opetussuunnitelmiin lisätään sekä yleisten että erityisesti alakohtaisten tvt-taitojen opetusta. Yleisten tvt-taitojen opetuksen lisäämisessä keskitytään tietoteknisten perustaitojen (tietokoneen käyttö, yleisimmät tekstinkäsittelyohjelmat, internet, sähköposti) sekä kirjaston käytön (tiedonhaku ja -hallinta) taitojen opetukseen. Alakohtaisten taitojen opetuksessa keskeisinä pidetään omien töiden digitoinnin ja verkkosivujen tuottamisen opetusta, jotka antavat opiskelijoille perusvalmiudet esitellä omaa tuotantoon verkon välityksellä (esim. digitaalisten portfolioiden muodossa). Tvt:n sekä yleisten että alakohtaisten taitojen perusopetus on tarkoitus toteuttaa moduulimuotoisena. Tvt:n perusopetuksen lisäksi opiskelijoille tarjotaan myös mahdollisuus syventää alakohtaista tvt-osaamistaan ja löytää uusia taiteellisen ilmaisun muotoja erillisprojektien puitteissa (ks. erillisprojektit: Superflex-projekti).
2. Osa tvt:n perusopetuksesta pyritään integroimaan mielekkäästi osaksi muuta opetusta mm. sisällyttämällä tvt:n käyttö osaksi joidenkin kurssien opintosuorituksia. Esimerkiksi kurssilla tehtyjen töiden digitointi sisällytetään osaksi ko. kurssin opintosuoritusta. Lisäksi osa opetuksesta pyritään järjestämään vaihtoehtoisesti verkko- tai monimuotoisena (ks. erillisprojektit: verkkokurssit).
3. Opiskelijoiden saavuttamaa osaamista pyritään hyödyntämään mm. erillisprojektien puitteissa. Esimerkiksi *Galleriat verkossa -*, *Digitaaliset portfoliot-* ja *Kuvataiteen tiedonlähteet -* projekteihin liittyvät taiteellisen työn ja opinnäytteiden digitointi pyritään toteuttamaan opiskelijavoimin ja osana tvt:n alakohtaisten taitojen (omien töiden digitointi ja verkkosivujen tuottaminen) opetusta.

• Tvt:n henkilöstökoulutuksen lisääminen: opettajien ja muun henkilökunnan tvt-osaamisen kehittäminen.

Myös kuvataideakatemian opettajien ja muun henkilöstön tvt-osaamistaso on hyvin vaihtelevaa. Niillä osastoilla, joissa tvt on selkeästi alan ydinosaamista (esim. tila-aikataiteen osasto), opettajien ja henkilöstön osaamistaso on hyvä. Muilla osastoilla osaamistaso saattaa olla hyvinkin heikkoa.

Tarve erityisesti opettajien mutta myös muun henkilökunnan tv-t-koulutuksen lisäämiseen on suuri. Tavoitteena on tarjota jokaiselle akatemian henkilökuntaan kuuluvalla mahdollisuus saavuttaa tv-t:n yleiset taidot (OPE.FI I-taso) sekä halukkaille mahdollisuus syventää tv-t-osaamistaan (OPE.FI II- ja III-tasot).

Erityispaino asetetaan opettajien tv-t-koulutukseen, jotta osa opiskelijoille suunnatusta tv-t:n perusopetuksesta voitaisiin integroida mielekkäästi muuhun opetukseen ja jotta osa opetuksesta voitaisiin mahdollisesti toteuttaa myös verkko-/monimuotoisena.

Tv-t:n henkilöstökoulutuksen lisäämisen pääkohdat ovat seuraavat:

1. Henkilöstökoulutusta lisätään yhteistyössä muiden taidekorkeakoulujen ja Valtion taidemuseon kanssa. Taidekorkeakoulut (SibA, TeaK, TaiK ja KuvA) ja Valtion taidemuseo allekirjoittivat kesällä 2003 yhteistyösopimuksen henkilökunnan tv-t-koulutuksen järjestämisestä.
2. Opettajille ja muulle henkilökunnalle tarjotaan jatkossakin mahdollisuus valtakunnallisen TieVie -hankkeen tarjoamaan koulutukseen.
3. Opettajille suunnitellaan ja järjestetään räätälöityä tv-t:n opetuskäyttöön, virtuaaliopetukseen ja verkkopedagogiikkaan liittyvää koulutusta mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden taidekorkeakoulujen (TaiK, SibA ja TeaK) kanssa. Ensimmäinen taidekorkeakoulujen yhteinen virtuaalipedagogiikka-seminaari järjestetään Kuvataideakatemiassa kevät-/syyslukukaudella 2004 ja sen tavoitteena on tutustuttaa eri taidekorkeakoulujen opettajat tv-t:n opetuskäytön, virtuaaliopetuksen ja verkkopedagogiikan eri mahdollisuuksiin. Virtuaalipedagogiikkaseminaarin on tarkoitus toimia avauksena pidempiaikaiseen yhteistyöhön.

Tv-t:n perusopetuksen uudistamista ja henkilöstökoulutuksen lisäämistä koordinoivat IT-päällikkö, opetuksen suunnittelijat ja verkkotuottaja (liittyy hanke-esitykseen).

1.3. Virtuaaliopetukseen sekä virtuaaliseen näyttely- ja kirjastotoimintaan liittyvät erillisprojektit

- **Superflex -projekti.** Vuonna 2001 alkanut yhteistyö tanskalaisen virtuaalikaupunkeja rakentaneen Superflex -taiteilijaryhmän kanssa jatkuu myös kaudella 2005-2006. Superflex -yhteistyöprojektin tavoitteena on ajasta ja paikasta riippumaton opiskelu sekä opiskelijoiden ja opettajien perehdyttäminen tietotekniikan tarjoamiin mahdollisuuksiin. Projekti painottuu uuden tekniikan oppimiseen ja haltuunottoon taiteellisena ilmaisumuotona. Projektin teemat liittyvät sekä kuvataiteen kenttää että koko yhteiskuntaa koskettaviin kysymyksiin. Projektin opetus toteutetaan työpajamuotoisena. Keväällä 2003 Superflex järjesti kansainvälisen työpajan Kuvataideakatemiassa ja syksyllä 2003 kaksi kansainvälistä työpajaa sekä suuren näyttelyn Kiasmassa. Sekä työpajoihin että Kiasman näyttelyyn osallistui useita akatemian opiskelijoita. Superflex-projekti on monivuotinen ja siinä on mukana myös eri kansainvälisiä tahoja (mm. Leipzigin taidehalli ja Malmön Rooseum – museo). Superflexin verkkosivut löytyvät osoitteesta <http://www.superflex.dk>. Superflex -yhteistyötä koordinoi rehtori Mika Hannula.
- **Verkkokurssit -projekti.** Kuvataideakatemia on allekirjoittanut Virtuaali-JOO-sopimuksen, mutta sillä ei ole tällä hetkellä omia verkkokursseja. Kaudella 2005-2006 on tarkoitus selvittää mahdollisuuksia toteuttaa kielten, kirjoittamisen ja/tai teorian opetusta verkko-/monimuotoisena, mahdollisesti yhteistyössä muiden taidekorkeakoulujen kanssa. (Parhaillaan on suunnitteilla Analyttisen kirjoittamisen tekijälähtöinen verkkokurssi yhteistyössä muiden taidekorkeakoulujen eli SibA:n, TaiK:n ja TeaK:n kanssa. Kurssi toteutuu ensimmäisen kerran kevätlukukaudella 2005.) Verkkokursseihin liittyvää kartoitustyötä, verkkokurssien suunnittelua ja mahdollista tuottamista koordinoivat opetuksen suunnittelijat sekä verkkotuottaja (liittyy hanke-esitykseen).
- **Galleriat verkossa -projekti.** Akatemian gallerioissa ja näyttelytiloissa (Kasarminkadun Galleria, Kaikukadun näyttelytilat) järjestettävät näyttelyt samoin kuin Kuvataideakatemian vuosittainen lopputyönäyttely on tarkoitus digitoida ja siirtää verkkoon. Galleriat verkossa –projekti palvelee sekä koko akatemiaa että suurta yleisöä. Projektin suunnittelu käynnistetään vuonna 2004 ja toteutus kaudella 2005-2006. Projekti on tarkoitus toteuttaa opiskelijavoimin, osana omien töiden digitoinnin ja verkkosivujen tuottamisen opetusta (ks. tv:n perusopetuksen uudistaminen). Näyttelyiden digitoinnista on tarkoitus tulla jatkossa pysyvä osa akatemian näyttelytoimintaa ja tallennetuista näyttelyistä osa akatemian digitaalisia arkistoja. Projektin suunnittelua ja toteutusta koordinoi verkkotuottaja (liittyy hanke-esitykseen).
- **Digitaaliset portfoliot -projekti.** Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus esitellä omaa tuotantoaan digitaalisen portfolion muodossa (esittely, cv, kuvat, julkaisut) akatemian verkkosivuilla. Projekti palvelee akatemiaa niin sisäisesti kuin ulkoisesti. Projektin suunnittelutyö käynnistetään vuonna 2004, toteutus kevätlukukaudella 2005. Myös tämä projekti on tarkoitus toteuttaa opiskelijavoimin, osana omien töiden digitoinnin ja verkkosivujen tuottamisen opetusta (ks. tv:n perusopetuksen uudistaminen). Digitaaliset portfoliot –projektin suunnittelua ja toteutusta koordinoi verkkotuottaja (liittyy hanke-esitykseen).
- **Kuvataiteen tiedonlähteet -projekti: kirjaston kehittäminen 2005-2006.** Kuvataideakatemian kirjaston uudet tilat ja laitteet sekä sijainti jatko-tutkinto-osaston ja yleisen opetuksen osaston tilojen välittömässä läheisyydessä tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden kehittää akatemian kirjasto- ja tietopalveluja. Tulevaisuuden tärkeimpiin tavoitteisiin kuuluu tutkimuksen, opetuksen ja opiskelun käyttöön tarkoitettujen elektronisten aineistojen sekä sähköisten tietopalvelujen lisääminen, ja kirjaston kehittämisen painopisteet kaudella 2005-2006 ovat:
  1. Kirjaston käytön sekä kuvataiteen tiedonlähteiden opetuksen tehostaminen. Tiedonhankinta ja –hallinta sekä informaatiolukutaito ovat tärkeä osa opiskelua ja tutkimuksen tekoa. Opiskelijoiden informaatiolukutaidon kehittämiseksi tehostetaan kirjaston käyttäjäkoulutusta ja opastusta kuvataiteen tiedonlähteisiin. Tätä tukee virtuaalinen kuvataiteen tiedonhaun verkko-opetus, jonka suunnittelutyöryhmässä Suomen tieteellisen kirjastoseuran taidekirjastojen työryhmän jäsenenä on myös Kuvataideakatemian kirjasto. Lisäksi henkilökohtainen opastus tukee verkkoaineiston opiskelua.

2. Opinnäytteiden ja muun kuva-aineiston digitointi sekä digitaalisen oppimateriaalin tuotanto. Kuvataideakatemian kirjastossa on runsaasti kuvamateriaalia. Opinnäytteitä on sisällönkuvailtu kirjaston kotisivulle, mutta opinnäytteiden sisältämä kuvamateriaali - opinnäytteiden ydin - on hyödyntämättä resurssipuutteen vuoksi. Tämä opinnäytteiden kuvamateriaali samoin kuin kirjastossa säilytettävä opetuksen dia-aineisto on tarkoitus saattaa tulevalla kaudella digitaaliseen muotoon. Samalla kartoitetaan mahdollisuuksia muun digitaalisen opetus- ja oppimateriaalin tuotantoon.

3. Kirjaston verkkoviestinnän kehittäminen. Kirjaston omaa kotisivua rakennetaan informatiiviseksi työvälineeksi opiskelijoille ja tiedotuskanavaksi muille käyttäjille. Kirjastopalveluiden ja kokoelmien tunnettavuus, toiminnan ja palvelujen perustiedot, edistävät myös kirjastoissa tehtävän työn tunnetta- vuutta ja arvostusta.

4. Yhteistyön vahvistaminen eri kirjastokonsortioiden ja STKS:n taidekirjastojen työryhmän kanssa. Akatemian kirjasto kuuluu yliopistojen Linnea2-, taideyliopistojen sekä FinELib-konsortioihin, mikä takaa taloudellisesti edullisen osallisuuden ja pääsyn erilaisiin kotimaisiin kirjastotietokantoihin sekä koti- että ulkomaisiin elektronisiin kokoteksti- että viitetietokantoihin. Yliopistojen kirjastoverkon palvelut paranevat entisestään, kun Nelli-portaali (Metalib) otetaan käyttöön vuoden 2004 alkupuolella sekä digitaalisten objektien hallintajärjestelmä DOMS pian tämän jälkeen. Uusi digitaalinen palveluympäristö tarjoaa hyvät puitteet suunnitella oman kokoelman kehittämistä ja uusien palvelujen luomista, mikä kuuluukin kauden 2005-2006 tavoitteisiin. STKS:n taidekirjastojen työryhmän kautta akatemian kirjasto jatkaa myös kansainvälisen yhteistyönsä kehittämistä. Taidekirjastojen työryhmä on verkostoitunut pohjoismaiseen taidekirjastojen yhdistykseen ARLIS/Nordeniin, mikä takaa sille myös hyvät yhteydet Baltian maiden taidekirjastoihin. ARLIS/Nordenin kokoaa verkkosivuilleen pohjoismaisten taidekirjastojen sekä kunkin Pohjoismaan taide-elämän tietoja.

Kuvataiteen tiedonlähteet –projektia koordinoi kirjastonhoitaja. Opinnäytteiden ja kuva-aineiston digitointiin liittyvää osaprojektia koordinoi verkkotuottaja (liittyy hanke-esitykseen).

2. Hankkeen kustannuslaskelma

Kuvataideakatemian tämänhetkiset tv:n henkilöstöresurssit, IT-päällikkö ja IT-suunnittelija, eivät käytännössä riitä hanke-esityksessä esitettyjen osahankkeiden toteutukseen. Tavoitteena on saada vuosiksi 2005-2006 yksi kokopäiväinen verkkotuottaja virtuaaliyliopistohankkeeseen liittyvien erillisprojektien koordinointiin ja toteutukseen. Lisäksi kustannuslaskelmassa on esitetty 36.000 euroa/lukuvuosi opetuskuluihin (tv:n perusopetus, tv-henkilöstökoulutus, erillisprojektien opetus) sekä 2.000 euroa/lukuvuosi muihin kuluihin (laitteet, ohjelmat sekä opetukseen liittyvät materiaali- ym. kulut).

Kuvataideakatemia luovassa tietoyhteiskunnassa – virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämishankkeen kustannukset / lukuvuosi:

Verkkotuottaja (A21 + 3 ikälisää sivukuluineen) / lukuvuosi	36.000 euroa
- erillisprojektien koordinointi ja toteutus	
- verkkopalveluiden toteutus yhteistyössä IT-päällikön kanssa	
- tv:n perusopetuksen ja henkilöstökoulutuksen koordinointi yhteistyössä IT-päällikön ja opetuksen suunnittelijoiden kanssa	
Opetuskulut /lukuvuosi:	36.000 euroa
- tv:n perusopetus	
- tv:n henkilöstökoulutus (erityisesti opettajien tv-koulutus)	
- erillisprojekteihin liittyvä opetus	
Muut kulut/lukuvuosi:	2.000 euroa
- laitteet, ohjelmat	
- opetukseen liittyvät materiaali- ja matkakulut	
Kustannukset yhteensä /lukuvuosi:	74.000 euroa

3. Virtuaaliyliopistotoiminnan arviointi- ja seurantasuunnitelma

Virtuaaliyliopistotoiminnan ja tieto- ja viestintätekniiikan strategiatyötä on tarkoitus jatkaa säännöllisesti ja järjestelmällisesti.

Kuvataideakatemia virtuaaliyliopistotoiminnan suunnittelusta, arvioinnista ja seurannasta vastaa tieto- ja viestintätekniiikan strategiatyöryhmä, johon kuuluu akatemian hallintojohtaja, IT-päällikkö, kirjastonhoitaja, korkeakoulusihteeri, opintos sihteeri, opetuksen suunnittelijat, opettajakunnan edustaja, opiskelijoiden edustaja sekä tarvittaessa vierailevia asiantuntijoita.

Strategiatyöryhmän on tarkoitus kokoontua kerran lukukaudessa tarkastelemaan saavutettuja tuloksia sekä suunnittelemaan tulevaa toimintaa. Tieto- ja viestintätekniiikan opetusikäytön strategiaa päivitetään tarvittaessa tässä yhteydessä.

Myös palautetta virtuaaliyliopistotoiminnasta ja tv:n käytöstä on tarkoitus kerätä lukuvuosittain niin opiskelijoilta, opettajilta kuin muulta henkilökunnaltakin.

4. Yhteyshenkilöt

Rehtori Mika Hannula
Puh. 09 680 33 224
Sähköposti: mika.hannula@kuva.fi

Kirjastonhoitaja Sinikka Perttula
Puh. 09 680 33 215
Sähköposti: sinikka.perttula@kuva.fi

IT-päällikkö Jokke Heikkilä
Puh. 09 680 33 213
Sähköposti: jokke.heikkila@kuva.fi

Suunnittelija Sanna Ylihjeljo
Puh. 09 680 33 265
Sähköposti: sanna.ylihjeljo@kuva.fi